

Kratke Učeni

Krestianskeg Katolickeg

W i r i,

pre obecnu Mládež.

W Lewoči 1859.

Tlačom Jana Werthmüllera a Sina.

Prvá Strauka o Wíre a Bohu.

Kapitola I.

O Wíre.

§. I.

Nagpotrebnejše Dtázki.

Dtáz. Gašeg si ti Wíri ?

Odp. Ga sem z Bosšeg Milošti katolicki Krestan.

Dtáz. Kdo ge Krestan Katolik ?

Odp. Ten, kteri gest pokršteni, a spolu do cela wěri a wíznawa wšsecko to, čo starodawna wšseobecna Rimška Cirkew wěri á wíznawa.

Dtáz. Co wěri a wíznawa Cirkew tato ?

Odp. Co nám Boh zgewil.

Dtáz. Dkud to žname čo nám Boh zgewil ?

Odp. Dilem z pisaneho, a dilem z nepisaneho Slowa Božiho

Dtáz. Co rozumime štrze pisane Slowo Boži ?

Odp. Pismo swate, aneb Bibliu swatu.

Dtáz. Kdo pisal Pismo swate, aneb Bibliu ?

Odp. Swati Mužowe z Wnuknuša Duha swateho.

Dtáz. Co rozumíš štrž nepisane Slowo Boži ?

Odp. Cirkewne Tradicie aneb ustne Dzewždani.

Dtáz. Co su cirkewne Tradicie aneb ustne Dzewždani ?

Odp. Dno Učeňi, ktere Aposstoli, aneb z úst same-

ho Krista Bežissa slissali, aneb z Wnučnuti Du-
cha swateho kazali, ale nam pisebne nežaňechali.

Dtáz. Kde se Tradicia zachowáwa?

Odp. Stale, werňe, a bez Sklamaňi gedine w ka-
tolickeg Cirkwi.

Dtáz. Ći powinni sme Cirkew swatu posluchat?

Odt. Dwssem powini.

Dtáz. A rečo sme powinni?

Odp. Nebo to sam Kristus prikázal.

Dtáz. Ći moze Cirkew swata pochibit?

Odp. Nemoze

Dtáz. Prečo nemoze Cirkew swata pochibit?

Odp. Nebo gu Duch swati ridi, a ridit bude až do
Skončeni Sweta.

Dtáz. Ćo ge teda Wira katolickeho Krestana?

Odp. Wira katolickeho Krestana ge nadprirodene
swetlo, Dar boži, od Boha wleta Ćnost, s kter-
ru on pewňe, a nepochibňe weri Ćo Boh zgewil
a Ćo katolicka Cirkew Ć Wereniu predklada, nech
ono pisano gest, neb neňi.

Dtáz. Geli Wira každemu Ćloweku Ć Spaseňi po-
trebna?

Odp. Dwssem, tať sice že bez Wiri žaden nemože
bit spasent.

Dtáz. Prečo bez Wiri nemože bit žaden spaseni?

Odp. Preto, nebo bez Wiri nemožno ge Bohu sa
lubit.

Dtáz. Kolko ge takowich Wir, bez kterich Ćlowek nemože
bit spaseni?

Odp. Len gedna.

Dtáz. Prečo len gedna?

Odp. Preto že len gedent gest Pán Boh.

Dtáz. Prečo gedna ge Wira, že len gedent ge Pán
Boh.

Odp. Preto nebo Wira od Boha pohadza, gašo teda len geden ge Pán Boh, taš tež len gedna Wira.

Stáz. Moželi nás ta Wira oklamat, ktera od Boha pohadza ?

Odp. Nemože.

Stáz. Preto nás nemože ta Wira oklamat, ktera od Boha pohadza ?

Odp. Preto, nebo Boh ge wečna Prawda, a nešnečna mudrost, ktera ani nás oklamat, ani klamana bit nemože,

Stáz. Ktera ge tato Wira, bez ktereg žaden nemože bit spaseni ?

Odp. Swáta, Rimšta Upoštolšta od Krista Pana ustanowena.

Stáz. Geli dost š Spasešku werit, šo nam Boh žgawil ?

Odp. Neni dost.

Stáz. Šo teda esse ge potrebno ?

Odp. Wiru šwu štukami preukazowat.

Stáz. Šo znamena Wiru šwu štukami preukazat ?

Odp. Šaš žit, gaš nás Wira uči.

Stáz. Šdo taš žige gaš Wira uči ?

Odp. Šdo Prikazašni Boše, a Cirkewne zachowáwa.

Stáz. Šo musi každi šloweš, šdiž š Užiwašni Rozumu prihadza potrebne werit, a wedet abi spaseni bol ?

Odp. Nasledugice weci Ponagryw: Še gest Boh wššech weci Štworitel, dal Duffu šlowešku šesšmrtedlnu. Po druhe: Še ge Pán Boh šprawedliwi, dobrim dawa žiwot wečni, a tresce ohnem pekelnim. Po trete: Še gest Pán Boh len geden, ale we troch osobach, Boh Štec, Boh Šin, a Boh Duch šwati Po ššwerte: Še druha Šsoba šwateg š Troici Šin Boši ž. Šeba štu-

pil do Života Marie Panni, človekem zostal, pre Vikupeňi nasse na drewe Križi zemrel, a že bez milosťi Božsteg a Zasluhach Kristowich nič nemožeme dobre učinit, ani mislet, čo bi wečni Život zaslužilo,

Dráz. Čo ge ta Milosť, bez ktereg aňi činiť, aňi mislet nemožeme, čobi wečni Život zaslužilo?

Odp. Milosť Boska gest wnitřni nadprirozeni Dar, kteri Boh Človeku pre Zasluhi Gezišse Krista dawa.

Dráz. Čo ma esse wedet geden kažbi katolicki Křestan?

Odp. Geden kažbi katolicki Křestan ma wedet: Otče naš, Zdrowas Maria, Werim w Boha, Desatero Boži, Patero Cirkewne Prikazaňi, kolko Bohow, kolko Swatosťi.

Dráz. Kde sa obfahuge to, čo katolicki Křestan ma wriť?

Odp. Dbzlastně we Wizaňu Aposťtolškim.

Dráz. Ktere ge to Wizaňi Aposťtolške?

Odp. Werim w Boha Otca wšsemouciho, Stworitelu neba i zeme. I w Gezu Krista Sina geho gednorozeneho Pána nasseho. Kteri se počal z Duha swateho, narodil sa z Marii Panni. Trpel pod Pontškim Pilatom, ukřižowan umrel, a pohreben gest. Stupil do Pekel, tretioho dňa stal z mrtwich. Stupil na nebesa, sedi na pravici Boha Otca wšsemohuciho. Odtud pride sudit žiwich i mrtwich Werim w Duchu swateho, swatu Cirkew wšseobecnu, Swatich obeowáňi. Hřichow odpusťteňi. Četa z mrtwich Skřešeni i žiwot wečni, Amen.

Dráz. Preto sa wola Wizaňi, aneb Snesťeňi Aposťtolške?

Odp. Preto: nebz ho dwanaćt Aposťtoli zložili.

§. II.

D Z n a m e ň i s w a t e h o K r i ž e.

Otáz. Po gakem Znameňi poznan može bit katolcki Krestan?

Odp. Po tem, že sa žehna swatim Križem, a ž zdalu-ge sa od wsseližeho kácirstwa a bludu.

Otáz. Gaž sa žehnaš swatim Križem?

Odp. We Gmeno Otca † i Sina † i Ducha † swabeho, Amen.

Otáz. Proč na čele menugeš Otca?

Odp. S tim znamenam, že Dtec ge Studňica a Dumod inich Božskich Dsob.

Otáz. U na prsach prečo rikaš i Sina?

Odp. S tim znamenam, že Sin Boži ž neba stupil do života Marie, a ž neg sa narodil.

Otáz. U na lawim plecu prečo rikaš i Ducha?

Odp. S tim žasež znamenam, že sme s Milostu Ducha swateho preneseni ž leweg Strani na pravu, to gest: že Zatraceňa k Spaseňu; a preto na pravim plecu powedam swateho, Amen.

Otáz. Na gaku pamatku se žehnaš swatim Križem?

Odp. Na pamatku ukrižowaneho Krista Gežisse.

Otáz. Od ktereho času žehnagu se prawowerici Križem swatim?

Odp. Od časow Aposstolskich.

Otáz. Kedi ctíme a chwalíme w znameňi swateho Križe?

Odp. Nagswategssu a rozdilnu Trogicu.

Otáz. Gaka ge Moc, a Dsoch sw. Križe?

Odp. Premaha Diabla, a moc geho.

Kapitola II. o Bohu.

§. I.

D Blastnostach Boha.

Otáz. Geli Boh?

Odp. Drossem, nebo su weci stworene, teda musi bit ag Stworitel, kteri ne ini ge než Boh.

Otáz. Co ge Boh?

Odp. Boh ge sam od sebe nagdokonalegssa Bitnost.

Otáz. Kde biva Pán Boh?

Odp. Wssade, na Nebe, i na Zemi, i na každem miste, obzlastně wssať w Diebi.

Otáz. Kde ani nebo, ani zem, ani nisse nebilo krom Boha, kde tehdi bol?

Odp. Sam w sebe.

Otáz. Mali Boh telo, udi, hlavu, nohi, ruži?

Odp. Nema, nebo Boh ge čistí Duch, a preto ani telo, ani kosti, žadne udi nema.

Otáz. Kolko ge Bohow?

Odp. Boh ge len geden.

Otáz. Geli wiceg božstich Dsob?

Odp. Božste Dsobi su tri.

Otáz. Gako sa menugu ti tri božste Dsobi?

Odp. Boh Dtec, Boh Sin, Boh Duch swati.

Otáz. Ktera mezi timato Dsobami ge staršša, wěšša, aneb možnegssa?

Odp. Žadna, wšsecke tri su sebe rowne.

Otáz. Ći každa Dsoba ge Boh?

Odp. Každa.

Otáz. Su tehdi tri Bohowe?

Odp. Negsu, len geden ge Boh, ale tri Dsobi.

Otáz. Gať se wespoleť menugu ti tri Dsobi

Odp. Nagswategssa Drogica.

Dtáz. Co teba ge swata Trojica?

Odp. Geben Boh we troch Osobach, Boh Dtec,
Boh Sin, Boch Duch swati.

Dtáz. Geli wšak negaki rozdil mezi timato Osobami?

Odp. Gest omšem.

Dtáz. W tom zaleži tento rozdil?

Odp. W tom: že Dtec ge od sebe sameho od weš-
nosti, Sin ge od Otca od wečnosti splodeni,
Duch swati pochadza od Otca, i od Sina po-
dobne od wečnosti.

Dtáz. Gestli teto tri Osobi božste su sebe rowne,
prečo tehda Sin Boži prawi: Dtec ge wšak
odemna?

Odp. Co on mluwi o sebe podle člowečenstwa:

Dtáz. Teda Boh Sin ge predca menšši od Otca?

Odp. Omšem, menšši gest podle člowečenstwa.

Dtáz. A podle Božstwa geli menšši, aneb wšak od
Otca?

Odp. Neni, ale gemu we wšeckom rowni, ano s
nim gedno.

Dtáz. Prečo sa tehdi Boh Dtec maluge gačo stari,
šedivi a bradati čloweč?

Odp. Preto, že sa w takim obrazu ukázal, a zga-
wil stareho Zakona Swatim.

Dtáz. A Sin Boži prečo sa maluge gačo čloweč w
dospilem weku?

Odp. Nebo w dospilem weku bol, řdiž za naš na
drewe Křiži zemrel.

Dtáz. A Duch swati prečo w sposobe Holuba, aneb
ohniwich gazikow sa maluge?

Odp. Nebo pod takowimato sposobami sa zgawil, a
ukázal Apóstolom, a swatemu Janowi Křtitelo-
wi.

Dtáz. Ktere su naznamenitegše S t u t ě i Božstež

Odp. Stvoreňi, Biskupeňi, a Posweceňi.

§. II.

D S t w o r e ň

Dotáz. Kdo tento Swet, a wšsecko stworil?

Odp. Boh Nebo, Zem a wšsecko čo gest, stworil.

Dotáz. Ktere su nagznamenitegše Stworeňi Boži.

Odp. Anđele, a Luđe.

Dotáz. Čo su Anđele?

Odp. Anđele su čiste Duchowe, ktere rozum a wolu magu, ale žadne telo.

Dotáz. Načo Boh Anđelow stworil?

Odp. Ubi ho ctili, milowali, a Luđi chraňili.

Dotáz. Gačo Boh Anđelow stworil?

Odp. We sweg Milosti, a w mnohich Dočonalostach.

Dotáz. Či wššeci Anđele žostali w teg milosti?

Odp. Ne wššeci.

Dotáz. Prečo ne wššeci?

Odp. Neb mnozi ž nich zhressili.

Dotáz. Gačo zhressili Anđele?

Odp. Skrz Pichu.

Dotáz. Gačo Boh pišsnich Anđelow potrestal?

Odp. Wečne gich zatralil, a do Pekla zhovil.

Dotáz. Gačo sa wlagu wčil tito zatraceni Anđele?

Odp. Diabli, žli duchowe.

Dotáz. Ktere ge po Anđeloch nagznamenitegše Stworeňi?

Odp. Mi Luđe.

Dotáz. Kdo nas stworil?

Odp. Boh Dtec.

Dotáz. Ž čeho nas stworil?

Odp. Ž ničeho.

Dotáz. Na gaki Obraz a Podobenstwo nas stworil?

Odp. Na swog Božski.

Otáz. V čom zaleži tento Obraz a Podobenstvi?

Odp. V nesmrtnosti Duffe, a ve troch možnosťach misli nasseg.

Otáz. Načo nas stvoril?

Odp. Abi sme mu služili, a po smrti spaseni boli

Otáz. Kteri človek služi Pánu Bohu?

Odp. Kteri ho miluje, cti, a Prikazaňi geho zachováva.

Otáz. Kam se dostanu ti, kteri Pánu Bohu verne služa?

Odp. Do Neba.

Otáz. Co gest v Nebi?

Odp. Večna Radost.

Otáz. Kam se dostanu ti, kteri Pánu Bohu nesusluzá?

Odp. Do Pekla.

Otáz. Co gest v Pekle?

Odp. Večne trapeňi.

Otáz. Či nassa Duffa umre?

Odp. Neumre.

Otáz. Kam pugde nassa Duffa po smrti?

Odp. Gestli budeme Pánu Bohu verne služit do Neba, a gestli nebudeme do Pekla.

Otáz. Pán Boh teda Ludi stvoril, abi ho milovali, ctili, a gemu sa klanali, služili, a posluffni suce spaseni boli, či zostali Lude posluffni?

Odp. Nezostali.

Otáz. Suli Ludi tež gačo Anđeli od Boha na Zemi zatraceni?

Odp. Negsu.

Otáz. Co zaslubil Boh k Wslobodeňi ľudskeho Poko-
leňa?

Odp. Wskupitela.

§. III.

O W i k u p e ň i.

- Dotáz. Kdo nás wíkupil?
- Odp. Boh Sin.
- Dotáz. Gať sa wola Sin Boži?
- Odp. Gežiš Kristus.
- Dotáz. Co ge Gežiš Kristus.
- Odp. Boh a Čloweť spolu.
- Dotáz. Gať nás wíkupil Sin Boži.
- Odp. Zemrel za nas na drewe Kříži.
- Dotáz. Gať za nas zemrel, gať Boh, čili gať Čloweť?
- Odp. Gať Čloweť.
- Dotáz. Či mohl zemret gať Boh?
- Odp. Nemohl, neb bol nesmrtedlni.
- Dotáz. Od čeho nas wíkupil?
- Odp. Od wečneho Zatraceňi.
- Dotáz. Gať sme upadli do wečneho Zatraceňa?
- Odp. Skrz neposlussnost prwnich Ludi.
- Dotáz. Kteri boli prwni Lude?
- Odp. Adam, a Ewa.
- Dotáz. W čom boli tito Bohu neposlussni?
- Odp. Že ze zařazaneho stromu owoce gedli.
- Dotáz. Zeda prwnich Ludi Hrič ag nam usřkobil?
- Odp. Tak gest, ag nam Potomkom gegich.
- Dotáz. Gať nam usřkobil mohel prwnich Ludi Hrič?
- Odp. Nebo oni boli nassa Glawa, nassi Rodičowe, a nassa wola bola w gegich woli zawrena, pre to kterikolweť z nich dochadzame, Hriču gegich učasťni biwame.
- Dotáz. W čom nam usřkobil Hrič prwnich Rodičow nassich?

Odp. On nam časnu i večnu Smrt prinesol, gačo tež gine mnohe bida, ktere gač na tele, tač na dussi trpime.

Otáz. Ponewač Hrič prwnich Rodičow nassich i časnu, i večnu smrt spusobil, gačo tež gine mnohe bida gač telesne tač i duchowne, čili odesseckeho toho náš Sin Boži wikupil?

Odp. Ne od wsseckeho len od večneg smrti aneb zatreceña.

Otáz. Či za wsseckich Ludi Sin Boži zemrel?

Odp. Za wsseckich.

Otáz. Zeda wssecki Lude budu spaseni?

Odp. Ne wsseci.

Otáz. Prečo ne wsseci?

Odp. Preto, že nečina to, čo Kristus ustanowil, abi gim bola osožna Smrt geho.

§. IV.

D P o s w a c e ň i.

Otáz. Kdo náš poswetil?

Odp. Boh Duch swati.

Otáz. Kde nas poswetil?

Odp. Pri Krste swatim.

Otáz. Gačo náš poswetil?

Odp. On strž milost swu Dittkami Božimi náš učinil.

Otáz. Mimo Krstu swateho, poswacali náš Duch swati?

Odp. Poswaca pri Pokaňu, a pri ostatnich Swatostach, hodne prigaticich rozmnožuge w náš Milost bózsku.

Otáz. Co esse čini w ná Duch swati strže swogu Milost?

Odp. Dŕwicuge náf Rozum, učí náf a naklonuge, abí sme se podľa Wulí bozŕfeg riđili, prítom uđeluge nam swe dari.

Otáz. Ktere su dari Duchu swateho?

Odp. Dari Duchu swateho su tito: Dar Mudrosti, Rozumu, Rudi, Sili, Umeňa, Pobožnosti, a Bazšie Boží.

Pomerk. Dar Mudrosti schopnich náf robi k wíwolení dobrehu Silu. Dar Rozumu učí náf dobre od zlého rozeznat. Dar Rudi číni náf súcich w ľasŕlich, a w nepredwídeních Pripadoch naglepŕŕe, a k dosahnuti wíwoleného Silu nagsucegŕŕe Proŕtredki wíwolit. Dar Sili dawa nám Zmužilost to, čo sme dobrehu pred seba wzáli, neprehľadagice na gafekolwek pri tem spogene Łasŕŕosti, w Skutek uwest. Dar Umeňa podawa nám o Doľonalostach Božích gasnegŕŕe Swetlo. Dar Pobožnosti spůsobuge u náf hlboku Uctíwost k Bohu, a učí náf Sudom Božím sa klanat, buďto gich ne hned pochopíme. Dar Bazšie Boží číni, že sa Výchí, Spowažlívosti, a Marnosti warugeme. Za tito zneŕŕene Dari máme Duchu swateho horlívě proŕit.

Druhá Strauka o Swatostach.

Kapitola II.

O Swatostach obecne.

Otáz. Co ge Swatost?

Odp. Swatost ge wíđitedlne Znamekí newíđitedlneg

Milosti k našemu posväceňu od Krista Pána ustanowene.

Stáz. Kolko su Swatosti, a gako sa wolagu?

Odp. Swatosti su sedem: 1. Krst. 2. Birmowaňi. 3. Swátost Dltarňi. 4. Pokaňi. 5. Posledne pomazaňi. 6. Posväceňi knezstwa. 7. Staw manželsti.

Stáz. Kdo ustanowil Swátosti?

Odp. Geziš Kristus.

Stáz. Načo gich ustanowil?

Odp. K našemu posväceňu.

Stáz. Gako bhwame skrz Swatosti poswaceni?

Odp. Skrze Swatosti bhwame poswaceni, kdiž nam nektere spasitedlnu Milost a Dsprawedelňeňi udeluge, gine ale tuto milost u nás spora a rozmnožugu.

Stáz. Skrze ktere Swátosti bhwá nam spasitedlna Milost a Dsprawedelňeňi udelené?

Odp. Skrz Krst swati, a Pokaňi.

Stáz. Gako sa teto dwa Swatosti naziwagu preto že skrz ñe spasitedlna Milost a Dsprawedelňeňi obsahuge?

Odp. Swatosti mrtwich.

Stáz. Brečo sa wolagu Swatosti mrtwich?

Odp. Nebo wzbudzugu Hriřňiřka, kteri duchownim Sposobom mrtwi ge a k wečnemú Žiwotu ho kresa.

Stáz. Gako sa naziwagu ti Swátosti, skrze ktere, kdiž gich hodne prigimame, tato spasitelna Milost w nás bhwá rozmnožena?

Odp. Swatosti žiwich.

Stáz. Brečo sa wolagu Swatosti žiwich?

Odp. Nebo ti, kteri gich prigimagu, musa bit w stawe Milosti, w ktereg duchowni žiwot dusse zaleži.

Dtáz. Ktere su Swatosti žiwich?

Odp. Mimo Krstu a Pokáña, ostatne wsecke su Swatosti žiwich.

Dtáz. Gali ge esse Rozdil medzi Swatostami?

Odp. Nektere Swatosti wlačugu Dussi nezmateľni žnať; a teto len jeden raz ge slobodno prigat.

Dtáz. Ktere Swatsti wlačugu Dussi nezmrteľni žnať, a preto len raz ge slobono w žiwote prigat?

Odp. Krst, Birmowaní, a Posweceňi Kňazstwa.

Dtáz. Ostatne Swatosti = = = ponewať newlačugu Dussi newimateľni žnať, či slobodno wiceg razi prigmat?

Odp. Slobodno.

Dtáz. Či wsecko teto sedem Swatosti potrebne su gednemu každemu ku Spaseňi?

Odp. Gednemu každemu ne wsecke, w Cirkwi swateg wssať wsecke su potrebne.

Dtáz. Ktera Swatost ge potrebna gednemu každemu k Spaseňi?

Odp. Krst swati.

Dtáz. U tim kteri po Krstu swatem prebressili, ktera ge potrebna?

Odp. Swatost Pokáňi.

Kapitola II.

D Swatostách obzlašťe.

§. I.

D Krstě.

Dtáz. Ktera ge ta nagpotrebnejša Swatost, bez kterež ani to nagmenjša Dita nemože bit spaseňe?

Odp. Krst svati.

Ťaz. Co ge Krst svati ?

Odp. Krst svati ge nowe z Wodi a Ducha swateho
Narodeňi.

Ťaz. Co se nam odpustta pri Krste swatim ?

Odp. Hrich prworodni, aneb dedični.

Ťaz. Kteri ge ten Hrich prworodni, aneb dedični ?

Odp. Ten ktereho sa dopusttili prvni Rodičowe nas-
si w Ragi strze swogu Neposlusnost.

Ťaz. Co se nam esse odpustta pri Krste swatim ?

Odp. Ug gine stutečne Hrichi, a Pokuta gať časna
tať i wečna.

Ťaz. Ći slobodno ge Krst svati wiceg razi prigat ?

Odp. Neslobodno.

Ťaz. Prečo neslobodno ?

Odp. Nebo Dussi nasseg wlađa Znať, kteri siľdi ne-
bude zmazani.

Ťaz. Kdo može křtit ?

Odp. W Potrebe každy Ćloweť.

Ťaz. Co musi Ćloweť ěinit, kteri chce křtit ?

Odp. Ponagprw : Musi Umisel mat, že podle Usta-
noweňi Gezisia Krista chce křtit Po druhe: Mu-
si tu Osobu, kteru chce křtit prirozenu Wodu
polemat. Po t.ete: Musi pri Polewaňu spolu
řikat: Ga tebe křtim we Meno Otca, i Sina,
i Ducha swateho.

Ťaz. Kačo su křtni Rodičowa ?

Odp. Ubi w Meňe Diteť slubili, že wšsecko wiplňi
ř kemu Krst zawazuge.

Ťaz. Ći sme powinni Slub křtnich Rodičoch držat ?

Odp. Dwssem powinni: ano slussi ten ěastegšseg ob-
nowomat.

Ťaz. Kedi sa slussi pri Krste uěineni Slub obnowit ?

Odp. Gať nahle ř Užiwaňi Rozumu prichazame :

pred swatim Birmowanim ; na Den Narodeńi sweho, a častegšseg w swem Žiwobiti, obzlastnie pred swatu Spowedu a Prigimańim.

Otáz. K čemu sa křstni Rodičowe powinni ?

Odp. Powinni su tich, kterich z Křstu wızdwišli w křesťianskem Naboženstrow wıučowat obzlastnie gestlibi Siroti zůstali, aneb wlastni gegich Rodiče nedbali, a leniwi w tom boli.

Otáz. Co ge zakázane křstnim Rodičom ?

Odp. Křstnim Rodičom ge zakázane s timi kterich pri Křste držali, aneb s gegich Rodičmi do Stawu manželskeho wstupit pře duchowne prateľstwo, ktere medzi nimi powstane.

§. II.

D P o k a ń i.

Otáz. Dd Hřichu prworodeneho bıwame očıstıeni pri Křste swatem ; kterať ale očıstıeni, oslobodeni bıt možeme od Hřichow skutečnich po Křste spachanich ?

Odp. Sřrze Swatost Pokańi, aneb swatu Spowed.

Otáz. Kdo ustanowil Swatost Pokańi ?

Odp. Gežiš Křistuš.

Otáz. Prečo Gežiš Křistuš ustanowil Swatost Pokańi ?

Odp. K Potešeńu hřıssnich Dusi, a ku Spaseńu gegich wečnenru.

Otáz. Kolkó su Weci potrebne k Pokańi ?

Odp. Pet : 1. Spıtowanı Swedomo. 2. Lutoť a Žal. 3. Verne Predsewzeti. 4. Spowed 5. Dostıučıneńi.

I. Ten kteri chce sřrze Swatost swateho Pokańi Dusi su swu od Hřichow očıstıt, musı ponagřıw Swedomi swe spıtowat.

Otáz. Ked sa mi neco zleho proti Príkazaňu Božskemu dopustkame, kďož nam to mlúvi že zle robíme, hressíme ?

Odp. Nasse vlastne Swedomi.

Otáz. Co ge to Swedomi ?

Odp. Swedomi ge to Swetlo Wřipu nasseho, podle ktereho widime co ge zle, aneb dobre.

Otáz. Odkud ge to Swedomi, a Swetlo Wřinu nasseho, podľa ktereho widime co ge zle a dobre ?

Odp. To Swetlo od Boha nebeskch Swetlow Otca pochadza.

Otáz. Prečo nam dal Boh do Swedomi, to Swetlo ?

Odp. Ubi sme poznali čo ge dobre, a to zle, čo sprawedliwe, slusne, a čo nesprawedliwe, neslusne ge.

Otáz. Ked Ćloweř widi podľa toho Swetla že proti Bohu, proti geho Príkazaňu zhressil, čo ma nag-prw činit, abi sa strže Pokaňi od Hřichow swich očistil ?

Odp. Musi swe Swedomi spitowat.

Otáz. Co to znamena spitowat Swedomi swe ?

Odp. Swedomi swe spitowat znamena: Swedomi swe prehledat, pitat sa a na Pamet pozblat čo zleho Ćloweř ućinil, gakeho Hřichu sa dopustil od ostatneg Spowedi.

Otáz. Co sa rozumi strže to Zle, aneb strže Hřich ?

Odp. Wřecko to čeho sr Ćloweř dopustta. proti božskemu, aneb cirkewnemu Príkazaňu, ano i proti Wřchnosti od Boha zřideneg.

Otáz. Kolkonasobně Ćloweř može hressit obzlasstne proti Príkazaňu Božskemu ?

Odp. Štwrnasobne: Missleňim, Ćlowom, Ćlutkom, a Dpusttenim dobreho.

Otáz. Kedi hressiě Missleňim ?

Odp. Ked nečō zleho mislim, a w tom sa obľubujem.

Otáz. Gaľ tehdi hressiš ked nečō zleho misliš, a w tom sa obľubugeš ?

Odp. Tak gaľo ked bi sem to skutečnie čiňil.

Otáz. Co teda maš činit ked ti zle Misslenki prihadyagu ?

Odp. Musim gich hned z Hlawi wirazit, Missle k Bohu obratit, a Boha na Pomoc wzivat.

Otáz. Gaľ čloweľ hressi Člowom, a Čkutkom ?

Odp. Ked nečō zleho mlui, aneb čini.

Otáz. Kolko Hrichi ma Čloweľ, kteri w Pritomuosti inich Ludi zle mlui aneb čiňi ?

Odp. Ma swog wlasni Hrich proti Prifazaňu bozskemu, aneb cirkuwemu, proti kteremu hressi. Po druhe tolko cudze Hrichi, kolko ge Ludi pritomnich.

Otáz. Či Čloweľ powinni z toho sa spowebat kolko Ludi bolo pritomnich ?

Odp. Dwsfen. powinni.

Otáz. Co ma tehdi činit, kdiž sissi, aneb widi že Bližni geho zle mlui aneb čiňi ?

Odp. Ma ho napomenut, a naprawit.

Otáz. A ked neprestaňie zle mlui, aneb čiňit ?

Odp. Ma ho zaňehat, a na stranu odpustit.

Otáz. Gaľ hressi ten, kteri sissi zle mlui, aneb widi zle činit, a predca nenapomina, ale sa w tom řessi, a raduge ?

Odp. Tak hressi gaľo ten, kteri zle mlui aneb zle čiňi

Otáz. Kedi Čloweľ hressi Dpusskeňim dobreho ?

Odp. Ked to čō ge powinnen činit, zanedba.

Otáz. Načo esťte ma Čloweľ pozorowat pri spitowaňu Swedomi ?

Odp. Ubi rozmislal nelen na to čō zhressil, ale ag

kolkorazi.

Stáz. Āi moŹe sam od sebe swogeg Dussi Staw poznat, a Hrichi swe na Pamet zebnat ?

Oddp. Sam od sebe nemoŹe.

Stáz. Co teda nagprw ma Āinit, kdiŹ chce Swedomi swe spitowat, a swoge Hrichi na Pamet pozbirat ?

Oddp. Musi Boha prosit za Milost, a DswiteŹi Ducha swateho.

II. Po druhe: Musi za swe Hrichi lutowat.

Stáz. Zbali ge dost Ā PeĀani wedet, Āo zleho ĀloweĀ uĀinil ?

Oddp. NeŹi dost.

Stáz. Co teda ma Āinit, kdiŹ uŹ Hrichi swe na Pamet zebnat ?

Oddp. Musi za ne lutowat, a Źelit.

Stáz. Co ge Lutost, a Źal.

Oddp. Lutost, a Źal ge Bolest, a Menawist spachanich Hrichow s opravdinu Wolu gidh sa niĀda wiceg nedopustit.

Stáz. Ktere su Blasnosti opravdineg Lutosti ?

Oddp. Oprawdina Lutost musi bit wnitrna, nadprirodna, nagwatŹsa a wŹseobecna.

Stáz. Kedi ge Lutost wnitrna ?

Oddp. Ked neni len w Ustach, na Gaziku, ale ked ge w Srdci.

Stáz. Teda neŹi dost lutowat Gazikem ?

Oddp. NeŹi dost.

Stáz. GaĀ mame lutowat za Hrichi ?

Oddp. Ze Srdca skrussencho.

Stáz. Kedi ge Lutost nadprirodna ?

Oddp. Ked HriŹniĀ strŹe Milost Ducha swateho z

Příčin nadpřirodených pohnuti biva.

Stáz. Ktere su te nadpřirodene Příčini, z kterich Hříšník ma tit k Lutošti pohnuti?

Odp. Příčini nadpřirodene su te, ktere sa k Bo-
hu zanášagu: gačo ge Obrazení Boha Stra-
šení geho Milosti, Zasluzení Gnemu, Trestána.

Stáz. Lutošt ta, ktera pochadza z Příčin časnych a
bez Dhledu na Boha, geli platna, a osožna?

Odp. Takowa Lutošt nasrže nisse, neplatí, aňi neo-
sožt Hříšníkowi.

Stáz. Kedi ge Lutošt nagmatšsa?

Odp. Ked Hříšník wiceg lutuge nad tim, že Bo-
ha obrazil, gačo kedbi wšeccko na Swete
stratil.

Stáz. Kedi ge Lutošt wšecobecna?

Odp. Ked Hříšník za wšeccke Hřichi swé lutuge.

Stáz. Kolkonasobna ge Lutošt nadpřirodena?

Odp. Dwognasobna: Dokonala i Nedokonala.

Stáz. Kedi ge Lutošt dokonala?

Odp. Ked Hříšník lutuge gedine preto, že Boha
tu neskönčenu Dobrotu obrazil.

Stáz. Kedi ge Lutošt nedokonala?

Odp. Ked Hříšník lutuge obwzlasšne, že Nebo u-
tratil, a Peklo zasluzili.

Stáz. Ktera Lutošt ge lepšša, a spasitedlnegšša?

Odp. Dokonala, nebo tačo pochadza gedine z čisteg
Lasti božšteg.

III. Po treće: Musi mat Předšewzeti swich Hřichow požatim se zdržowat.

Stáz. Co musi bit s opravdivu Lutoštu wždy spo-
gene?

Odp. Pewne Předšewzeti.

Stáz. Co ge pewne Predsewzeti ?

DDp. Dprawdiwa, a uprimna Wola swog Život polepšit, a wiceg nehressit.

Stáz. Gake ma biti toto Predsewzeti ?

DDp. Predsewzeti musi bit iste, a pewne.

Stáz. Kedi ge Predsewzeti iste ?

DDp. Ked Člowek istu ma Wolu, a Umisl swog Život polepšit.

Stáz. Kedi ge Predsewzeti pewne ?

DDp. Ked Člowek werne, a stale zachowawa to čo slubil.

Stáz. Odkal sa naglepše može poznat mali člowek iste pewne Predsewzeti ?

DDp. Odkal sa da naglepše poznat, gestli to Skutkom plni čo prislubil.

Stáz. Co teda možeme mislet o Člowekowi, kteri sa často do swich presslich Hrihow po swateg Spowedi návraťa ?

DDp. Co ge iste znameňi, že niemal posawad ani oprawdiweg Lutesti, ani oprawdiweho Predsewzeti.

IV. Po stwote: Musi sa že swich Hrihow spowedat.

Stáz. Co maš daleg činit ked si už Hrihi twe na Pamet zebrał, nad nimi lutowal, a pewne Predsewzeti a Wolepšeňu Žiwota sweho učihil.

DDp. Mam se z nich spowedat.

Stáz. Co ge Spowedat ?

DDp. Spowed ge uprimne z Hrihow swich Wizeňaňi pred Kňazom, garkto namestnikom Božim.

Stáz. Stačo sa spowedaš ?

DDp. Abi mi Jan Boh Hrihi odpustil.

Stáz. Komu sa máš spovedať ?

Odp. Zridenemu Kňazovi.

Stáz. Kteri ge zridení Kňaz ?

Odp. Ten, kteri ge od sveho Biskupa & Posuchaňi Spovedi ustanomení.

Stáz. Kdo biva sřz Hřich obraženi ?

Odp. Boh všemohuci.

Stáz. Prečo sa teda spovedame Ľlovekovi Kňazovi ?

Odp. Preto, nebo Geziš Kristus dal moc Kňazom aby Hřichi ľudste mohli odpustit, aneb zadržat ?

Stáz. Ľi sa ze všefekch Hřichow máš spovedať ?

Odp. Ze všefekch.

Stáz. Ľi ge Hřich dobrowolně zatagil některi Hřich smřtedlni pri swateg Spovedi ?

Odp. Ge nowi Hřich smřtedlni, a takowa Spowed ge swatokradsna a něplatna.

Stáz. A ta Spowed gaka bi bola, řed biš něporeřiel kolko razi si zhřessil smřtedlně ;

Odp. Zeř swatokradsna a něplatna.

Stáz. Co je taki Ľlovek ma řiniť, kteri Hřichi a neb Počet Hřichu pri swateg Spovedi dobrowolně zatagil ?

Odp. Musel bi sa znomu sowedať.

Stáz. Gak bi sa mal spovedať ?

Odp. Musel bi wznat po nagřm : že Hřich dobrowolně zatagil. Po druhé : kolko razi ho zatagil Po trete : zdaliž a kolko razi w tom Stawe Swatosti prigimal. Naposledi musel bi sa ze všefekch Hřichow z nomu spowedť.

Stáz. Gak začinaš Spowed ?

Odp. Kleknuce, přeřehnam sa : We Meno Otca, i Sina, i Ducha swateho, Amen.

Ga hřissni Ľlovek spowedam se Pánu Bohu všemohucimu, blahosławeneg Panne Marii,

wssem Božim Swatim, i wám Dítě duchowni
misse Božsim ustanoweni, že sem posledneg Epowedi
mogeg, která se stala na = = často a mno-
horazi zhressil, obzlastně winnen se dawam, že
sem s timato Hrichami Boha obrazil.

Otáz. Gako zawiraš Epowed?

Odp. Za teto, i za wssecke gine Hrichi me wedome
i newedome celeho Žiwota meho, srdečne lutu-
gem: wim, a uznawam že sem welike Drestañi
od mileho Pána Boha zaslužil, ale nágwic mi
ge preto luto, že sem Pána Boha tu nestončenu
Dobrotu obrazil, w Dřllivosti mam wssecke Hri-
chi moge; pewně slubugem s pomocu Božsku
swog Žiwot polepsšit, a wiceg nehressit, prosim
za spasitedlnu Pokutu a Rozhresseni.

V. Naposledi: Musi Bohu za swe Hrichi zadostučinít
a uloženu Pokutu w konat.

Otáz. Co maš tinit naposledi, abi Pokañi tve cele,
a dokonale bolo?

Odp. Musim uloženu pri swateg Epowedi Pokutu
wikonat.

Otáz. Prečo sa nam tato Pokuta uklada?

Odp. Abisme za Hrichi nasse zadostučinili?

Otáz. Wšak Geziš Kristus na Křiži umiragici za
Hrichi celeho Swetá dostiučinil, prečo teda ag
mi musime = = ?

Odp. Abisme sebe strže nasse Dostiučněni priwlastňili
Cenu, a Zasluhi nekonečneho Dostiučněna Kři-
stoweho

Otáz. Kteruž teda sebe možeme priwlastnit Cenu, a
Zaslubi Dostiučněna Kristoweho, a tať ag z
nasseg Stranki zadostučinít?

Odp. Strž Pokutu, ktera nam pri Spowedi uložena biva, a ine Skutki Pokaňa.

Otáz. Kedi mame tuto Pokutu wikonat?

Odp. Ćim storeg.

Otáz. Ći slobodno ge z uloženeg Pořuti nečo uřahnuř, a meneg wikonut, gař uloženo ge?

Odp. Neslobodno.

Otáz. Ked ge uloženi Deň, a Ćas ř Wikonani Pokuti, ři slobodno gu preložit na druhi Deň, a Ćas?

Odp. Zež řeslobodno.

Otáz. Ktere Uřinři su ři nřgobzlařstnegřře Skutki Pokaňa?

Odp. Modlitba, Pořt, Almuřna. Wiř w Ćtranře pařteg, Kap. III.

Otáz. Ći bi to uřiteřne bolo, řed biř řu uloženeg Pokute, z twogeg wlařneg Pobořnosti, ag z tichřo predořnamenich Skutřow Pokaňa řeřtere pridal.

Odp. Welmi uřiteřne.

Otáz. Co řa nam odpuřřta řtrž Pokutu, a tito Pokaňa Skutki?

Odp. To řasne Ćreřtaři, ktere řme za Ćriři řwe zařluřili.

Otáz. Kolkonřsobne Ćreřtaři řebe zařluřugeme za Ćriři řwe?

Odp. Dwognřsobne; Weřne, i řasne.

Otáz. Co ge to weřne Ćreřtaři?

Odp. Peřlo.

Otáz. A co ge to řasne Ćreřtaři?

Odp. Ktere Ćloweř muři podřtupit aneb na tim Ćwete, aneb na druhim w Ćřiřti.

Otáz. Kedi, a řde ře odpuřřta weřne Ćreřtaři?

Odp. Pri řwateg Spowedi, řed nřm Řřřaz Řozřreřřeni řawa.

Dotáz. A časne kedi sa odpustka ?

Odp. Keď uloženú Pokutu, a ine skutki Pokaňa wkonawame.

Dotáz. Ći wsecko časne Trestáni se nam odpustka strze tu Pokutu, a skutki Pokaňa ?

Odp. Ne wzdicki wsecko.

Dotáz. Kemu se wiceg z toho Trestána odpustka ?

Odp. Temu, kteri te pobožnegssi wkonawa.

P r i d a w e k .

O D p u s t k o c h .

Dotáz. Gestli strze Pokutu, ne wsecko Trestáni sa nám odpustka, geli negati Prostredek, strze kteri wsecko to Trestáni sa nam odpustit moze ?

Odp. Ge, a sice Dpustki.

Dotáz. Co su Dpustki ?

Odp. Dpustki su Dpustění časnich Pokut, ktere bi sme aneb na tim, aneb na druhim Swete trpet museli.

Dotáz. Ći ma moc Cirkew swata Dpustki udelowat ?

Odp. Na.

Dotáz. Kdo geg dal tu Moc ?

Odp. Gežiš Kristus.

Dotáz. Kolkonasobue su Dpustki ?

Odp. Dwognasobne: Plnomocne, a Neplnomocne a-
neb časne.

Dotáz. Co su Plnomocne Dpustki ?

Odp. Strze ktere sa Hrišnikowi wsecko Trestáni časne odpustka ná koko on strussení a kagici ge.

Dotáz. A co su časne Dpustki ?

Odp. Strze ktere sa nam len částka toho Trestáni

odpusta.

Stáz. Co ge potrebno k Ziskaní Odpustkow?

Odp. Ubi človek v Stave Milosti bol, a prepísane Skutki wíkonal.

Stáz. Na čom založene su Odpustki?

Odp. V Pokludu Cirkev.

Stáz. A tento Poklad z čeho zaleži?

Odp. Z nekonečnich Zasluh Gezišsa Krista, Blahoslaveneg Panne Marii, a ostatnich Swatich.

Stáz. Co teda číni Cirkev, kdiž nam Odpustki udeluge?

Odp. Deto Zaslubi nam primlasnuge.

Stáz. Na kolko nam tito Zaslubi primlasnuge?

Odp. Na kolko gich strže Skuti Pokašna zasluhugeme.

§. III.

D. Welebneg Swatosti Oltárneg.

Stáz. Co ge Welebna Swatost Oltárna?

Odp. Pod Spusobom Chleba, a Wina, opravdivne Teło, a Krew Krista Gezišsa.

Stáz. Kdo ustanovil tuto Swatost?

Odp. Geziš Kristus.

Stáz. Kde gu ustanovil?

Odp. Pri posledneg Wečeri.

Stáz. K čemu ustanovil tuto Swatost?

Odp. K Pamatce swog Smrti.

Stáz. Co teda prigimaš w oltárneg Swatosti?

Odp. Gezišsa Krista s Telem i Dussu; s človečenstwim, i s Božstwim.

Stáz. Či teho isteho Krista prigimaš w oltárneg Swatosti, kteri za naš na Kříži zemrel?

Odp. Teho isteho.

Stáz. Či teho isteho, kteri sedí na Prawici Otca nebeskeho?

Odp. Tého isteho.

Dotáz. Kedi se premeňi Chleb, aneb Hostia, a Wino na prave Telo, a Krew Krista Gejissa?

Odp. Gať nahle pri Mssi swateg oprawdowi Kňaz wislowi nad Chlebom, a Winom Slowa od Krista uridene.

Dotáz. Teda ked sa Chleb, a Wino od wislowenich techto Slow, na Telo, a Krew Krista Pána premeňa, Kristus Pán z Neba ná Dltar schadza?

Odp. Tak gest owsem.

Dotáz. Kdiž Kristus Pán z Neba ná Dltar schadza, zostawali w ten čas ag w Nebi?

Odp. S na Dltar schadza i w Nebi zostawa.

Dotáz. Ked sa wiceg Hostie poswecugu, či ge w každeg osobitne Kristus?

Odp. W každeg.

Dotáz. Či ge w každeg Hostii w každem Kostele katolicem?

Odp. Tak gest nepohibne.

Dotáz. Gať ge to možno, žebi Kristus i z Neba ná Dltar schadzal i w Nebi zostal, i každem Kostele katolicem, a každeg Hostii přítomni bol?

Odp. Nebo on ge wssemohuci.

Dotáz. Ked sa Chleb, a Wino premeňa na oprawdowe Telo, a Krew Krista Pána, či zostawa nečo w Swátosti z toho Chleba a Wina?

Odp. Nastrze nič.

Dotáz. Gako wssak ag po Premeňeňu Chleb a neb Hostia, a Wino len take sa wida gaťe boli pred Premeňeňim, gako teda z Chleba a Wina nič nezostawa?

Odp. To čo widime su len Spusobi Chleba a Wina.

Dotáz. Co rozumíš strze Spusobi Chleba, a Wina?

Odp. Co zewnitřne pod S m i s l i nasse podá Zwar:

nost totižto Barwu, a Chuť Chleba a Wina.

Dtáz. Co teda pod timato Spusobami prigimaš?

Odp. Telo a Krew Krista Gezissa.

Dtáz. A ti, kteri len pod gednim Spusobem prigimagu?

Odp. Telo a Krew Krista Gezissa.

Dtáz. Gačo teda ge Telo, a Krew Krista Gezissa w Utarnege Swatosti pritomne?

Odp. Pod Ebusobom Chleba ge žive Telo Gezissa Krista; podobne i geho Krew, i Dussa s Bozstwim, a Ulowečenstwim; a pod Spusobom Wina ge opravdiwa Krew i Telo i Dussa s Bozstwum a Ulowečenstwim. On ge pod gednim kaž Spusobom, a pod gednu každu i tu nagmenssu časťku celi gačo Boh, a Uloweč pritomni.

Dtáz. Kňaz, kdiž pri swateg Mssi pod obidwogim Spusobom prigima, čiť neprigima weceg gačo ti pod gednim?

Odp. Neprigima.

Dtáz. Co že on pod obidwogim Spusibom prigima?

Odp. Telo a Krew Krista Pána.

Dtáz. A ti čo prigimaš pod gednim Spusobom?

Odp. Tež Telo a Krew Krista Pána.

Dtáz. Ked sa welebna Swatost rozdeli na weceg časťki, či sa Kristus ten čas deli?

Odp. Nebeli, ale celi zostawa i w teg nagmensseg Udrobince.

Dtáz. Ked sa Swatost rozdeli, a gednemu sa do cela, druhému polowicka, aneb ag menss časťka kteri weceg prigima?

Odp. Žaden, wsseci gednat?

Dtáz. Gačo wsseci gednat?

Odp. Nebo w nagmensseg časťke tať ge celi Kristus, gačo w nagwetseg Hostii.

Otáz. Dokal zostawa Kristus Pán pritomni w Oltárneg Swatosti?

Odp. Dokal Spusobi Chleba a Wina zostawagu neporuffene.

Otáz. Co prissubil Kristus tim, kteri Swatost hodke prigimagu?

Odp. Život večni.

Otáz. Co mame činit abisme hodne prigali tuto Swatost?

Odp. Musime sa k tomu dobre pripravit.

Otáz. Kolkonasobne ge Pripraveňi k hodnemu Prigimáňi Swatosti Oltárneg?

Odp. Dwognasobne, gedno sa dotika dussi, a druhe Tela.

Otáz. W čom zaleži ona Priprawa, ktera sa Dussi dotika?

Odp. W čistote Swedomu, a Pobožnosti Serdca?

Otáz. Co znamena čiste Swedomi mat?

Odp. Žadneho řassheho Hřichu nemat, ř Nepratelmi sa zmerit, Křiwdi winahradit, cudže Weci nawratit; Slowem: w Stawe Milosti bit.

Otáz. Geli welki Hřich w Hřichu řmrtebelnem oltarňu Swatost prigimat?

Odp. Ge tať welki, ře kteri w Hřichu prigima, Ğub, a Ğatraceňi sebe prigima, a wřinnen biwa Ğela, a Křwi Křiřta Pána.

Otáz. Co teda ma činit Ğloweť, kteri Hřich řmrtebelni cili na Swedomi řwem?

Odp. Ma sa prv wispowedat.

Otáz. K ředbi mu tehdi řnegaki Hřich řmrtebelni na Pamet priřel, řbiž už k Oltaru priřtupil, alebo řtor řice, nemal bi wřřať priřžitost z nowu sa spowedat, a řez řehorřeňa, aneb řweho podezřeňa nemohel bi Prigimáňi přeřečat, řo ma

činit tenkrat?

Odp. Muselbi aspon Lutost dokonalu w Erdei sweie wzbudit, a potom magice priležitost z toho sa wispowedat.

Otáz. W čom zaleži pobožnost Erdea?

Odp. W žiweg Wire, w hluoček Poňženosti, w horliweg Lasse, we wrucnem Modleňu, a we wbačnem Rozgimaňi Smrki Krista Gež'ssa.

Otáz. Gať sa mame ze Stranki Čela pripraviti k hodnemu Swatosti Oltarneg Prigimaňu?

Odp. Od pol Roci ani negest, ani nepit, pečnie sa umit, učesat, čistotně a poctiwe sa oblest, a s nagratssu Uctiwoštu k Stolu Pána pripustit.

Otáz. Kteri su wimeňeni od teho Príkazaňa, a možu prigat w lebnu Swatost oltarňu, trebas nečo gedli aneb pili?

Odp. Nemocni, a wsseci, kteri su w Nebezpečenstwi Žiwota postaweni.

Otáz. Či pečna ge Bec hned po Prigimaňi wen z Kostela odgit?

Odp. Ne pečna.

Otáz. Co mame činit po Prigimaňu?

Odp. Mame děkowat za tuto weliku Milost, seba obetowat, a za nowe Dari sa modlit.

Otáz. Kde, a gať ma Člowěk tento Deň, w kteri prigima z watšseg Stranki strawit?

Odp. W Chrame Božim, a Doma w sameg Pobožnosti.

Otáz. Či pečna ge Bec w ten Deň do Krčmi, na Čañec, aneb ine swesse Šchadzki ist?

Odp. Ššfaredna a ššesluffna welmi.

---

§. IV.

D B i r m o w a ň i.

Otáz. Co ge Birmowaňi?

Odp. Birmowaňi ge Swatost, pri ktereg pokrsteni
človek strze swate Pomazaňi, a Slovo božste
od Ducha swateho rozlične Milosti prigima.

Otáz. Co spůsobuge Birmowaňi?

Odp. We Wíre Človeka posíluge, a Milost udelu-
ge, abi tuto stale wíznawat, a pobla ňeg žiw-
bol.

Otáz. Geli Birmowaňi každemu človeku potrebne?

Odp. Neňi.

Otáz. Zeda ten, kteri neňi birmowani može, bit
spaseni?

Odp. Može

Otáz. Čibi wísať zhressil onen človek, kteri umagice
Priležitost, a Spusob, zapowrhnuť bi tuto Swa-
tost prigat?

Odp. Zhressil bi, a sice smrteblňe.

Otáz. rečo bi zhressil smrteblňe?

Odp. Prostředek Spaseňa od Krista ustanoweni zapo-
wrhnut, a s nim pohrdat, ge Hrih smrteblni.

Otáz. Kolkorazi ge slobodno tuto Swatost prigat?

Odp. Len raz w Žiwote.

Otáz. Prečo len raz?

Odp. Nebo Dussi wtláča newimazatedlni Znať.

Otáz. Co ge potrebno, abi človek hodňe prigal tuto
Swatost?

Odp. Musi bit pokrsteni, w Stawe Milosti, a Član-
koch Wíri dobre wiučeni.

Otáz. Geli esšte nečo potrebno?

Odp. Musi sa človek strz Modlitbi, a ine dobre

Skutli, t tegto Swátosti pripravit

Dtáz. Kdo udeluge tuto Swátost?

Odp. Bissup.

Dtáz. Bivaguli tež ag Kmotrowe t Birmowaňu
zwoleni?

Odp. Dwosem, ale ne weceg gať geben, aneb gedna.

Dtáz. Ći može bit Kmoter: ktri něni birmowaní?

Odp. Nemože.

Dtáz. Ći može Chlap Žeňe, aneb Žena Chlapowi bit
za Kmotra?

Odp. Sluffno ge, abi Chlap pri Chlapowi: Žena
pri Žeňe Kmoterstwo cdbawili.

Dtáz. Co spufobuge toto Kmoterstwo?

Odp. Duchowne Prátelstwo.

Dtáz. Medzi ktrima Dsobami spufobuge Prátelstwo?

Odp. Medzi Kmotrom, Birmowaním, a toho Kobi-
čami.

Dtáz. A toto duchowne Prátelstwo čo spufobuge?

Odp. Že mezi predmenowanými Dsobami Manželstwo
powstat němože.

Dtáz. Prečo Bissup znači Palcom we swateg Křiži
namočením Celo birmowaneho?

Odp. Ubi pamatal že ho aňi Strach, aňi Hanba od
smeleho Biznaňa Mene křestanskeho odstraffit ne-
ma.

Dtáz. Prečo znači Znameňím swateho Křiža?

Odp. Strže to mu pripomina, abi sa ze swatím Pa-
wlem gediňe w Křižu Křista Gežisse oslowowal.

Dtáz. Prečo Bissup birmowanemu malički Poliček?

Odp. Ubi pamatal že hotowi ma biť wsecke Proti-
wenstwa s nepřemoženu Udatnosťu pre Mno-
Křistowe znassat.

Dtáz. Možuli birmowaní hned z Kostela do Domoch
swich sa odebrat?

Odp. Musa čekati na poslednje Biskupske Požehnači.

§. V.

D p o s l e d n e m P o m a z a ň i.

Otáz. Co ge poslednje Pomazaňi?

Odp. Poslednje Pomazaňi ge Swatost, s kteru Nemacni sŕže Pomazaňi swateho Dlega a Modlitbu Knaza, Milost božsku k dobremu Dusse, a často i Tela sluzicu dostawa.

Otáz. Co spůsobuge poslednje Pomazaňi?

Odp. Proti Pokusseňu Dabla, a Strachu Smrti posilnuge čloweka, Bolcsti Nemocneho umensŕuge a k ed mu k Spaseňu služi predesse Zdrawi nawraca.

Otáz. Co este čini poslednje Pomazaňi?

Odp. Posledne Hriči, a zasluženu Pokutu zwazuje.

Otáz. Bivaguli nekbi ag smrtelne Hriči sŕže tuto Swatost opusttene?

Odp. Dwssem bivagu.

Otáz. Ktere Hriči smrtedelne se nam odpusttagu sŕže poslednje Pomazaňi?

Odp. Ti, ktere Nemocni z newinneho Zapomenuša a neb Nemožnosti sa nespowedal.

Otáz. Moželi člowek spaseni bit bez tegto Swatosti?

Odp. Može.

Otáz. A k ed bi gu prigat schwalnie zaňedbal, zdaliž bi zhressil?

Odp. Dwssem zhressil bi.

Otáz. Kteri Lude prigimagu tuto Swatost?

Odp. Na Smrt nemocni.

Otáz. Kolko razi gu možu prigat?

Odp. Kolko razi do nebezpečneg Nemoci upadnu.

Otáz. A w gedneg dlšeg trwagiceg Nemoci ti slo-

bödno wiceg razi prigat?

Odp. Neslobono.

Stáz. Āi slobodno w Hrihu smrtedlnem?

Odp. Neslobodno.

Stáz. Prečo sa tato Swatost posledne Pomazaŋi mnuge?

Odp. Preto, že medzi wssedkim Pomazaŋim, ktere Kristus Cirkwi sweg poručil, toto ge posledne a na posledi biva posluhowane.

Stáz. Āi prawda ge, že ten, kteri posledne Pomazaŋi prigima: stor musi zemret?

Odp. To neŋi prawda, nebo ne wsseci zemiragu, kteri tuto Swatost prigali, a Kŋaz ňe za Smrt ale za Žiwot, a Zdrawi Nemocneho sa modli.

Stáz. Kedi ma Nemocni tuto Swatost prigat?

Odp. Ked ge esse pri dobrim Rozume.

§. VI.

D P o s w a c e ŋ i K ŋ a z s t w a.

Stáz. Co ge Poswaceŋi Kŋazstwa?

Odp. Ge Swatost, s kteru Cirkwne Služebŋici duchownu Moc, a Milost Plŋeŋu Powinnosti sweho Uradu, od Boha prigimagu.

Stáz. Gaku Moc, obsahugu Kŋazi strže swe Poswaceŋi?

Odp. 1. Āleb a Wino na opravdive Telo a Krew Krista Geziŋa premeŋit. a Dci nebesnemu obetowat. 2. Wericim Hrihi odpustit, aneb zabržat. 3 Co oni poswecugu, poswecene ge, a to požeŋnagu, požeŋnane ge.

Stáz. Āiga ge Powinnost Kŋazow poswacowat?

Stáz. Biskupow, gaŋ z Pisma sw. znaŋe.

Stáz. Maguli teda opravdivich Kŋazow oni 2 ludari

Kteri nemagu Biskupow?

Odp. Nemagu.

§. VII.

D E T A W E M A N Ź E L S T I M.

Dráž. Co ge Staw Manželski?

Odp. Staw Manželski ge nerozlučitelni Epogeñi Muža ze Ženu.

Dráž. Co spůsobuge Swatost tato u Manželow?

Odp. Milost božsku, abi w Stawe swem až do Smr-
ti pobožne žili, a Dítki swe po křestanki wicho-
wali.

Dráž. K čemu ge Staw Manželski?

Odp. K Rozmnožení Pokoleňa lidšeho.

Dráž. Geli esse ag ini Cil Manželstwa?

Odp. Ge: společna Pomoc gať w telesnich, tať du-
chow nich Potřebach, a Prostředek proti neporad-
nim Čela Žadostam.

Dráž. Či ge slobodno do Stawu Manželšeho w Hri-
chu stupit?

Odp. Neslobodno.

Dráž. Či ge slobodno s Prekážku?

Odp. Neslobodno.

Dráž. Gestlibi preca někdo wedome s Prekážku stupil
do Stawu Manželšeho, zdaliž bi zhressil?

Odp. Zressilbi smrtedelne, a gehu Staw Manželski za
nič bi něbol.

Dráž. Gaka teda Powinnost ge tich, kteri do Stawu
Manželšeho stupuge?

Odp. 1. Abi wstupil dobrim Umislom podle Ustano-
wení božjho. 2. Bez Hřichu smrtedelneho.
3. Bez Prekážki.

Dráž. Gaka ge Powinnost tich, kteri w Stawe Man-

Ještem žigu?

Odp. 1. Towarissa sweho až do Smrti neopustit.
W Rásce, w Swornosti, a w Pokogu žit. 3.
Ditki swe me wšsem dobrem cwičit.

T r e t a S t r a n k a.

D N a d e g i.

Otáz. Co ge Nadeg křestanska?

Odp. Ge nadpriroděna od Boha wleta Gnost, s kte-
ru duwerňe žadame, a pewňe očekawame ad Bo-
ha, čo nám prislubil.

Otáz. Co nám Boh obzlasťně prislubil?

Odp. Tuto milost, a tam Králowstwí nebeste.

Otáz. Co teda uffá?

Odp. Ga uffám wšsečo to, čo nám Boh zaslubil.

Otáz. Prečo to uffáš, čo nám Boh zaslubil?

Odp. Nebo Boh ge nekonečne moci; dobrotiwí, a w
Sliboch swich nagwernegšši.

Otáz. Na gaki Spusob nám Boh zaslubil swu Mi-
lost, a Králowstwí nebeste?

Odp. Gestli budeme zachowawat geho Prikazaňi, po
Hrichu Pokaňi činiť: a za Milost ustawične sa
modlit.

Otáz. Skrze čo sa křestanska Nadeg obzlasťně cwiči?

Odp. Skrze Modlitbu.

Otáz. Co ge Modlitba?

Odp. Modlitba ge Pozdwišnuti Misse k Bohu, aneb
s Bohom Zabawowaňi, a Rozmluwaňi.

Otáz. Kolkenasobna ge Modlitba?

Odp. Dwognasobna, Wniterra a Bewniterna.

Otáz. Kdo sa modli wniterně?

Odp. Ten, kteri swe Misslenki, aneb Srđca sweho
Ĺadosti Ĺ Bohu powissuge, o BoĹstich Wecach
poboĹne rozzgima.

Otáz. GaŹo sa wola tato wnitřna Modlitba?

Odp. Rozgimaňi.

Otáz. Kdo sa modli zewniterne?

Odp. Ten, kteri Misslenki a Ĺadosti sweho Srđca
Słowmi predklada.

Otáz. GaŹ sa wola tato Modlitba?

Odp. Ustna.

Otáz. Na Ĺo ma ĹloweŹ pozorowat pri ustnem Mo-
dleňi?

Odp. Ubi to iste mislel w Srđci, Ĺo Słowmi predkla-
da.

Otáz. Geli kaĹdemu ĹloweŹku potrebna Modlitba?

Odp. Gest owsssem potrebna kaĹdemu, abi, me w Mi-
losti boĹsteg zetrwali, a w nassich duchownich i
telesnich Ĺud;ach Pomoc boĹstu obsahnuli.

Otáz. PreĹo sa teda mame modlit?

Otáz. Ubi sme Boha gaĹĹto nagwissihó Pána slusne
ctili, gemu za prigate Dari weŹowali, a za to
Ĺo ge nam potrebno gehó profsili.

Otáz. Co ge potrebno Ĺ tomu abi Modlitba nassa bo-
la uĹiteĹna?

Odp. Musi bit s Wiru, N. begu, a Lastu spogena,
gaŹo teĹ ag s poňizenostu Srđca, a Stalostn.

Otáz. Která Modlitba ge Bohu nagmileĹsa a nam
nagu;iteĹnegsa.

Odp. Modlitba Paňe.

Otáz. Modli sa Modlitbu Paňe?

Odp. Dťe naŹ, kteri si na Nebesich. Poswat sa Me-
no twe. PriŹ Králowstwi twe. Bud wola twa,
gaŹo w Nebi, tak i na Zemi. Chleb naŹ wez-
dstĹsi Ĺag nam Dnes. A odpust nam nasse Win-

ni gačo i mi odpusttame nassim Winnikom, A
neuwod nas w Pokusseñi. Ale zbaw nas od Ble-
ho, Amen.

Stáz. Kdo zložil, a nas naučil tuto Modlitbu?

Odp. Sam Pan nas a Spásitel Gežiš Kristus.

Stáz. Gaka Modlitba sa običagñe pridawa k Modlit-
be Pañe?

Odp. Pozdraweñi Anbelste.

Stáz. Gako sa modliš Pozdraweñi Anbelste?

Odp. Zdrawas Maria, Milosti plna, Pan Boh s te-
bu. Ti si požehnana medzi ženami, a požehnani
Plod Žiwota tweho Gežiš. Swata Maria Mat-
ko Boža, pros za nás, Hrišnich niñi i w Ho-
dinu Smrti naseg, Amen.

Stáz. Načo sa pridawa k Modlitbe Pañe, Pozdrawe-
ñi Anbelste?

Odp. 1. Ubi sme wšečnu pamatku činili Wtleñi Si-
na Božih. 2. Ubi nam strze Drodowaní Mat-
ki sweg milostiw bol.

Stáz. Geli ñegaki Rozdil medzi Modlitbu Pañe a
Pozdraweñim Anbelstim?

Odp. Gest owšem weliki: nebo s Modlitbu Pañe k
samemu Bohu rowno sa obracame, a od neho
gažošte Puwodca Milosti a wšseho Dobrego,
prosimé čo ge nám užitečne a potrebne; s Po-
zdraweñim ale Anbelstim Matku Božu prosimé,
abi ona sa primluwala za nás u Boha.

Štvrta Strana o Pásce.

Kapitola I.

O Pásce Křesťanské.

Dtáz. Co ge křesťanská Páska?

Odp. Páska křesťanská ge Gnost nadpřirodēna od Boha uvelena, s kteru Pána Boha gakožto nagwisse Dobře pre ňeho sameho, a Bližneho pre gako sebe samich miugeme.

Dtáz. Gako mame Pána Boha milowát?

Odp. Nadewšsečo.

Dtáz. Prečo musime Pána Boha nadewšsečo milowat?

Odp. Neb on ge nagwatšse dobre.

Dtáz. Mámeli esse ag inu Příkladu Boha milowat?

Odp. Mámé, neb on ne len sám w sebe ge dobri ale ag naproti nám nagdebrotiwegšši.

Dtáz. K čemu musí bit hotowi ten Člowek, kteri Boha nadewšsečo miluge?

Odp. Hotowi musí bit, radneg zemret, nežli Boha obrazit.

Dtáz. Kdo ge naš Bližni?

Odp. Každí člowek.

Dtáz. Gako mame milowat Bližneho?

Odp. Gako sebe sameho.

Dtáz. Prečo mame Bližneho milowat gako sebe sameho?

Odp. Preto, že to sam Boh přikazuje.

Dtáz. Kdo w Pravde miluge Pána Boha nadewšsečo, a Bližneho šweho gako seba sameho?

Odp. Ten, kteri zachowawa bežšše Přikazání.

Otáz. Či možeme sami od seba zachowawat Prikaza-
ni božske?

Odp. Nemožeme.

Otáz. Či možeme s Pomocu Milosti božskeg?

Odp. Možeme i powinni sme.

Otáz. Kolko, a ktere su Prikazani božske?

Odp. Desatero:

1. Ga som Pán Boh twog, nebudeš mat Be-
how ginich predemnu.
2. Neweźmeš Meno Łožiho nadarmo.
3. Pomni abiš Deň nedelni swatit.
4. Čti Otca sweho i Matku swu, abiš dluko
řiw bol na Zemi, ktern tebe da Pán Boh twog.
5. Nezabigeš.
6. Nezesmilniš.
7. Nepokradneš.
8. Nepromluđiš proti Bliźnemu swemu křive-
ho Swedectwa.
9. Nepožadaš Manželki Bliźneho twého.
10. Unij požadaš Domu geho, ani Služebnička
ani Dewki, ani Wola, ani Dřla, ani ničeho,
čo geho ge, Amen.

Otáz. Suli esšče ag ine Prikazani?

Odp. Su patero cirkewne:

1. Zasnwatene Swatki swatit.
2. W Nedelu, a we Swátek celu Missu swa-
tu nábožne řlissat.
3. Uridzene Posti zachowáwat, a w Pátek, i
w Sebotu od masiteho Pokřimu sa zdržowat.
4. Maridenemu Kňazowi prinagmeneg ráž w Kř-
tu sa spowědat, a kolo welikeg Roci welebnu
Swátostř prigmat.
5. W zapowědeni Čas swadebnu Slawnost, ne-
držat.

Stáz. Či powinni sme teto Cirkevne Príkázani zachowawat?

Odp. Wenimá.

Stáz. Preto sme powinni?

Odp. Preto že podle štwerteho Príkázani božih powinni sme ne len Otca a Matku, ale ag Brchnost gaš swetku, taš duchownu posluchar: Cirkew ale Kristowa ge nassa Matka, a Brchnost duchowna, o ktereğ sám Kristus poweda: Kde Cirkew neposluchnel budiž tebe gašo Pohan a Publíán.

Kapitola II.

D Či Swátich.

Stáz. Hi možeme tich, kteri sa w Nebi Swátich čit, a na Pomoc wzíwaw?

Odp. Možeme, a welmi užitečne.

Stáz. Menili Čteňi a Wžíwani Swátich k negašemu Umensšenu Či, a Beklošie Bohu prisluchawiceğ?

Odp. Neňi; nebo mi Swátim sa klanáme, aňi Čest, samemu Bohu prisluchawiceğ gim nedáwame.

Stáz. Gašo teda mi čime, a wzíwame Swátich?

Odp. Čtime gich pre Boha, a wzíwame gašo Pratelow geho.

Stáz. Kde teda čilime s onu Čestu, a Pobožnostu kteru Swátim wzdawame?

Odp. Na sameho Boha, abi we Swátich šwogich ošlawewan bol.

Stáz. Či znagu a wíwa Potrebi, a Štutki nasse Swátí?

Odp. Znagu a wíwa, ne šice sami od seba ale

- W Bohu gažto w Zrkadle wsecko wida.
- Stáz. Možulí nam na pomoci biť?
- Odp. Sami ed sebe nemožu, strz swe Prošbi wšak a Drowańi ze Zasluch Kristowich ziskat možu to prošime; a preto každu Modlitbu timi Slowmi spončuge: Strz Pána nasseho Gežisa Krista.
- Stáz. Mameli tež i Swátich w Uctivosti mať?
- Odp. Mame, ne tať a sice Dbrazi, gačo tich, kterich nátm znati.
- Stáz. Ktereho ze Swatich mame nagwic ctit, a wzíwat?
- Odp. Blahoslawenu Pánnu Mariu.
- Stáz. Preto = = ?
- Odp. Preto že ona ge Matka Cina božihó: bude tež i nassa, kdíž si gu za Matku budeme wzíwat.
- Stáz. Dkud počala Cina Božihó?
- Odp. Z Ducha swateho.
- Stáz. Co powiš o Blahoslaweneg Panni Marie, zdalíž bola wždy neposkwrńena Panna pred Porodem pri Porode, i po Porode Krista Pána?
- Odp. Bola owšsem čista a neposkwrńena Panna.
- Stáz. Gať ctit budeš Pannu Mariu?
- Odp. S Patickami, a Pozdrawením Anđelskim.
- Stáz. W čom obzlasťne zaleži Čest, kteru Panni Marie, a i tm Swatim vzdawame?
- Odp. W Nasledowańu gegech Žiwota.

Kapitola III.

D Cirkwi swateg.

- Stáz. Co rozozumiš strze Cirkwi swatu wšeobecnu?

Odp. Widitedlne Schromažbeňi prawomeričich Kresta-
now pod gednu widitedlnu Hlawu, kteri gedno
Učeňi wiznawagu, a gednich Swatosti użiwagu

Otáz. Geli tež ag newiditedlna nagwissa Hlawu Cir-
kewe ?

Odp. Gest, a ta ge Gežiš Kristuš,

Otáz. Kdo ustanowil widitedlnu nagwissu Hlawu ?

Odp. Gežiš Kristuš.

Otáz. Keho ustanowil za nagwissu widitedlnu Hlawu

Odp. Swatcho Petra.

Otáz. Kdo ge po Petrowi nagwissa widitedlna Hla-
wa ?

Odp. Wšeci poradni geden za druhim nasledugici
Rimski Papežowe su widitedelna nagwissa Cirkwi
Kristoweg Hlawu, Napadňici Petrowe, a Na-
mestňici Kristowe.

Otáz. Geli wiceg gaš gedna oprawdiwa Cirkew ?

Odp. Neňi len gedna.

Otáz. A ti, kteri negsu w teg Cirkwe, možuli spase-
ni bit ?

Odp. Nemožu.

Otáz. Z čeho sa može prawá Cirkew poznat ?

Odp. Prawá Cirkew može sa poznat z štir Znakow.

Otáz. Ktere su te štiri Znaki ?

Odp. Po nagprw že gest gedna; po druge že ge
swata; po trete že ge katolicka, aneb wšseobecna
po štworte že ge Apostolska.

Otáz. Gako ge prawá Cirkew gedina ?

Odp. Prawá Cirkew ge gedina, ponewač gednu nag-
wissu Hlawu, gednake Učeňi, a te gedne Swa-
tosti má.

Otáz. Gako ge prawá Cirkew swata ?

Odp. Prawá Cirkew ge swata: ponewač swati ge
kteri gu založil; swate ge Učeňi geho, k Swa-

toſti weđe ſwogich, a mnozi ſwati ſa w ſieg nachazagu.

Ťtáz. Gaſo ge prawa Cirkew wſſeobecna?

Ťdp. Wſſeobecna ge: ponewač pre wſſeckich Ľudi, a pre wſſeckne Čaſi ge uſtanowena, a po celim Swete rozſſirena zoſtane až do Skončeňi Sweta

Ťtáz. Gaſo ge prawa Cirkew Apoſſtolſka?

Ťdp. Apoſſtolſka ge ponewač to weri, a uči, čo A- poſſtole wერიli, a učili, a Biſſupowe geg ſu Nápadňici Apoſſtolow.

Ťtáz. Gaſo ſa inač prawa Cirkew menuge?

Ťdp. Rimſka.

Ťtáz. Prečo?

Ťdp. Neb widitedlna nagwiſſa Hlawa praveg Cir- kwe ge w Rime.

Ťtáz. Či može Cirkew ſwata pochibit?

Ťdp. Nemože.

Ťtáz. Prečo nemože pochibit?

Ťdp. Nebo gu Duch ſwari riđi, a riđit bude až do Skončeňi Sweta.

Kapitola VI.

D ſ w a t e g M ſ ſ i.

Ťtáz. Co ge ſwata Mſſa?

Ťdp. Swata Mſſa ge nekrwawa Ťbeta Noweho Záſona wđbicki trwagica Pamotka krwawe Ťbe- ti, kteru Geziš Kriſtuš na Križi doſonal.

Ťtáz. Prečo ſe ſwata Mſſa Ťbeta gmenuge?

Ťdp. Ponewač w ſieg Bohu wſſemohucimu Ľelo a Krew Geziſa ſa obetuge.

Ťtáz. Kdo ſwatu Ťbetu Mſſe uſtanowil?

Odp. Geziš Kristus pri posledneg Večeri, kdiž po Posmatenu Chleba, a Wina, Učednikom swim prikázal: Do tinte na mogu Namátku.

Otáz. Preto Geziš Kristus tuto Dbetu ustanovil?

Odp. Ubi me sweg. Cirkwi 1) opravdivu a wlasnu Dbetu až do Skonáni Sweta zachoval. 2) Ubi wídi krmagicu Namátku krmaweg Dbeti na Križi zadržal. 3) Ubi obzlastne Znamení sweg nekonečneg Lásti zanechal.

Otáz. Kdo obetuge w katolickeg Cirkwi swatu Dbetu Mše?

Odp. We swateg Mše newiditedelnim Spusobom obetuge sa Geziš Kristus sam Dci nebestemu za nás; widitedelnim ale Spusobem wikonawa tuto Dbetu. Kňaz.

Otáz. Ci sa Kristus Pán ag inim Spusobem za nás obetowal?

Odp. Dwssem, kdiž za nás na Drewe Križ zemrel.

Otáz. Gaka bola ta Dbeta Križe?

Odp. Krmawa, neb tam Krew swogu za nás wilal.

Otáz. U gaka ge Dbeta swateg Mše?

Odp. Nekrmawa; neb tu už w ňeg newilima Krew swogu za nás.

Otáz. Menili Dbeta swateg Mše k ňegakemu sne-
wažeňu, a Umenšeňu Ceni krmaweg Dbeti Kri-
stoweg?

Odp. Neňi, nebo pri Mši ne preto sa obetuge
Kristus, gakebi nebola dostatečna k nassemu
Wikupeňu Dbeta Križe.

Otáz. Gestli teda Dbeta Križe dostatečna ge k nassemu
Wikupeňu, načo ge Dbeta Mše?

Odp. Ubisme strz Dbetu Mše, Dbetu Križe. U-
žitku swemu obrátili, a Wladi geg neemilleg-
šseg učastni boli.

Stáz. Geli wšak tato Dbeta nekřwawa Mše swateg rozbilna od tamteg křwaweg Křiža?

Odp. Swata Dbeta Mše gest ta ista Dbeta, kteru Gežiš Kristuš na Křiži dekonal.

Stáz. Žadneho teda Rozbilu neňi medzi Dbetu Gežissa Krista na Křiži a medzi Dbetu Mše?

Odp. Rozbil gest gediňe w Spušobe Dbetowáňa, že totičto na Křiži Gežiš Kristuš Křew swu wilál, pri swateg ale Mše na Oltári žadna Křew sa newilewa.

Stáz. Kemu sa nekřwawa Dbeta swateg Mše obetuge?

Odp. Samemu Bohu, gakožto nagriššimu Pánu.

Stáz. Moželi swata Mša ag Swatim obetowana.

Odp. Nemože, len na Pamatku, a že Eli Swatich

Stáz. Pročo biva swata Dbeta Mše že Eli Swatich držana?

Odp. Abisme Bohu dekowali za te Milosti, ktere Swatim udelil, a tichto wzimawali, abí za nas pred Bohom primluwali.

Stáz. Za koho se može Dbeta Mše obetowat?

Odp. Za Žiwich, i Mrtwich.

Stáz. Za kterich Mrtwich?

Odp. Za tich, kteri su w Dřistcu.

Stáz. Za tich, kteri su w Pekle moželi sa obetowat?

Odp. Bonemač z Pekla neňi Wřibodobena, Zatratenim Mša swata nišš neosoži.

Stáz. A tim osožili, kteri su w Nebi?

Odp. Tito už žadneg Potrebi na tu nemagu.

Stáz. Gakowi ge Dřoch, a Užitel swateg Mše?

Odp. Hřichow, a zasluzeneg Bókuti Dřpuššeni, mnohonasóbne Milosti bošše, a wšelike podle Zela Požehnáňi.

Stáz. Teda ag Hřichi bimagu opuššene řřž Dbetr

swateg Misse?

Odp. Bivagu wssedne tim, kteri ze žiru Wiru, horliwu Nadege, a strussenim Erdecom swatu Mssu počuwagu.

Otáz. A smrtebelne Hrichi bivaguli ňekedi strz Dbetu swateg Misse odpusstene?

Odp. Tito sa odpusstagu gediňe strz Pokáni, Milost wssak Pokáni, a Strussenost udeluge Boh Dbetu swateg Misse ukroteri, a Diakloňeni.

Otáz. Gaľa ge Cena Dbeti swateg Misse?

Odp. Nekonečna, a rowna oneg Wažnosti Dbeti Križa.

Otáz. Prečo teda nám neosoži na kolko bisme potrebowali?

Odp. Nebo nasse Skutki, s kterinia gu nassemu Uzitku obacame, negsú nekonečne, a mnohorazi Prekažku klademe, abi nám na tolko neosožili.

Otáz. Gaľ možeme Dbetu swateg Misse k nassemu Uzitku obratit?

Odp. Gestli dobrim Umislom, horliwu Pobožnostu, strussenim Erdecom pritomni ked ne skutečňe, aspon duchowne s Křažom pci swateg Misse prigimame.

Otáz. Kteri prigimagu duchowne?

Odp. Ti, kteri kdiž Křaž prigima, tuhu Žadost magu Telo Gejissa Krista hobňe prigat.

Otáz. Gaľ se má Clowek k tomuto duchownemu Prigimaňu priwřitat?

Odp. Prw než sa swatá Mssa začne, ma strussenim Erdecom za hrichi swe lutowat, swatu Mssu k watsšeg Cti, a Glawe božšeg obetowat, wrucňe Pánu Bohu sa modlit, aneb pobožňe spiwat.

Otáz. Kdiž Křaž k Prigimaňu sa bliži, čo má činiť?

Odp. Wiru, Káďeg, a Lásku w sebe wzbudit, Lutost nad Hrichami obnewit, a s weliku Boniženostu

s Kňazom trikrát opakovat: Pane Gežissi Kri-
ste! negsem hoden, abis prissol do Pribitku
Srdeca meho, ale toliko rekni Slovo, a bude
zdrava, i spasena Dussa moga.

Dotáz. U tehdi Kdiž Kňaz prigima, čo má činiť?

Odp. Srdečne zdichnut, a aspon na kratce zvolat:
Pane Gežissi Krište i gá hčem učastni bit tweho
swateho Tela a Krwi.

Dotáz. Gačo máme swatu Mssu posluchat, abi sme
druhému Príkazaňu Cerkownemu dostičinili?

Odp. Swatu Mssu musime slissat celu, a jadnu
znamenitegssu Častku z neg s wlasnu Winnu ne-
zamesslat.

Dotáz. Geli dost pritomnim bit w Kosteie Kdiž-sa swa-
ta Mssa čita?

Odp. Meni dost: musime gu 1) Pilně, 2) Uctiwe,
3) Pobožne slissat.

Dotáz. Co znamena swatu Mssu pilně slissat?

Odp. Misslenki roztržite nemat, a na wsecke Stran-
ki swateg Msse Pozor dat.

Dotáz. Co znamena swatu Mssu uctiwe slissat?

Odp. Pri swateg Msse s naležitim Tela Postaweňim
a s prikladnim Držaním pritomnim bit, wse-
čného Dbžiráňa, Rozprawaňa, Smichu a wse-
ckeg Nesluffnosti wstrijhat.

Dotáz. Co znamena == pobožne?

Odp. Swatu Mssu pobožne slissat znamena, Kdiž sa
swata Mssa služi Bohu sa ze Srdeca a s Poko-
ru modlit, aneb spiwat, a za prigate Dobrobeni
gemu dekowat.

Dotáz. Ktere su nagznamenitegssie Stranki swateg
Mssi?

Odp. Ewangelium, Obetowáňi, Pozdwihowáňi a
Prigimaňi.

Dotáz. Co máme číhat při swatim Ewangeliu?

Odp. Máme hore stanut, a rozpomenut sa, že ge nassa Powinnost, Ewangeliu pred celim Swetom wíznat, a wedla něho žít.

Dotáz. Co při Dbetowáňi = = = ?

Odp. Kleknuce, swog Umisel s Umislom Kňaza spogit, a seba Pánu Bohu obetowat.

Dotáz. Co při Pozdwihowáňu?

Odp. Na Kolena swe padnut, Kristu Gežisfowi pod Spusobom Chleba, a Wina sa klaňat, strusseňe w Prsa bit, Wiru, Nádeg a Eastu w sebe wzbudit.

Dotáz. Co při Prigimáňi = ?

Odp. Reb stutečňe neprigimáme, duchowňe strž Wiru prigimat mame.

Dotáz. Či slissi swatu Mšsu, kteri na teto stranki nemerkuge?

Odp. Kdo z Dspanlivosti anebo z dobrowólneg Roztržitesti Míše, na teto stranki nemerkuge, ten swatu Mšsu neřissi, hressi.

Dotáz. A ti slissali swatu Mšsu, kteri wen z Kostela suce pozorugu na stranki swateg Mše?

Odp. Gestli preto zostawagu wenku, že sa do Kostela spratat nemožu, a ná tolko ge možno usilugu sa merkowat na Stránki swateg Mše, slissa.

Dotáz. Gestli ule z ineg Pricini zostawagu wenku, ani na Stránki swateg Mše ne merkugu, slissali ti podle Prikázaňi Cirkewneho swatu Mšsu?

Odp. Neřissa, a preto hressa.

Dotáz. Co esse přínaleži ku onim Službam, ktere sme podlužni Bohu Rebelne a swátečne Dni?

Odp. Kazňe, aneb Posluchaňi Slowa božihó, a Pobožnost odpolednegša.

Dotáz. Činalli best Cirkewnemu a Božstemu Prikazaňu

oni Křestani, kteri Slovo boži, aneb ag Pobožnost odpolednegssu bez duležiteg Příčini zaměšťawagu?

Odp. Nečina.

Otáz. A ti, kteri Slovo boži s dobrowolnu Roztržitostu počuwagu?

Odp. Ani ti.

Otáz. A ti, kteri biwse na swateg Mssi a Kázaku pozustawagicu částku Dña Nebelneho, aneb Swátečneho, na Tancoch, Kratochwilách, a Scházkach swetstich strawugu; zdalž powedam takowi plña božsi a Cirkewni Příkaz?

Odp. Ani ti neplña.

Otáz. Gať slussi Nebelneho, a swátečneho Dña Čas dopoludnagssag Pobožnosti strawit?

Odp. Sedine w samem pobožnem Zaugimaňu, aneb Zabawowáňu.

Otáz. A po odpolednegssag Pobožnosti geli slobodno teto Dni sa weselit, aneb ag tancowat?

Odp. Mirne, aneb gať swati Pawel uči w Pánu slobodno.

Otáz. Gaťa teda Kratochwila, aneb Rozweseleni swetste dowolene ge wubec Křestianom?

Odp. Sedine ono, ktera sa k Bohu, a k Česti geho zanassa, s kteri ani Boh, ani Bližni nebiwa obrazeni, ani wlasne Swedomi posskwrñene,

---

P a t á   S t r a n k a

D   S p r a w e d l n o s t i   K ř e s t a n ť e g .

K a p i t o l a I.

D   B l e m ,   a n e b   o   H r i c h u .

Otáz. W   t o m   z a l e ž i   k ř e s t a n ť a   S p r a w e d l n o s t ?

Odp. Krestansta Spravedelnost zaleži w tom, kdiž Krestan swe Pominnosti plni.

Otáz. Ktere su naghlamnegsse Pominnosti krestanste?

Odp. Bleho sa warowat, a Dobre činiť.

Otáz. Co ge Ble?

Odp. Dprawdime, a gedine Ble ge Hrieh.

Otáz. Co ge Hrieh?

Odp. Hrieh ge dobrowolke Prestupeňi Zákonu Božeho.

Otáz. Kolkonásobni ge Hrieh?

Odp. Dwognásobni: prworodeni, a skutečni.

Otáz. Co ge Hrieh prworodeni?

Odp. Hrieh prworodeni ge ten, ktereho sa Adam a Ewa dopustili w Ragi.

Otáz. Gať zhressili tito?

Odp. Strž Neposlusnost.

Otáz. W čom boli Bohu neposlusni?

Odp. Že ze zakázaneho Stromu Dwoc gedli.

Otáz. Samemuli Adamowi usfkobil Hrieh tento?

Odp. Ng nam Potomkom geho.

Otáz. Gaťo sa ináč menuge Hrieh tento?

Odp. Dedični.

Otáz. Gať nám usfkodit mohel Hrieh Adamow a Ewin?

Odp. Nebo oni boli nassa Hlawa; nassi Rodičowe, a nassa Wola běla w gegich Wole zawrena.

Otáz. W čom nám usfkobil Hrieh prwnich Rodičow nassich?

Odp. Dn nám časnu i wečnu Smrt doňesel, gaťo tež ine mnoho Bidi, ktere gať na Zele, tať na Dussi trpime.

Otáz. Co ge Hrieh skutečni?

Odp. Ktereho sa čloweť dopustka.

Otáz. Kolkonásobne može čloweť hressit?

Odp. Estwernásobne: Missleňim, Mluweňim, Skutkom, a Dpustteňim.

N o t a: D tom wið obſſirnegſſeg na Liſte 18.
Stranĳi II. Kap. II. §. II.

Ŧtáz. Kolĳonáſobni ge Hriĳ ſtuteĳni ?

Ŧdp. Dwoĳnáſobni: Smrteĳni; a Wſſedni.

Ŧtáz. Co ge Hriĳ ſmrteĳni ?

Ŧdp. Ge taſſke Preſtupeĳi Záĳona boĳiho, a taſſke
Dbraĳeĳi Boha.

Ŧtáz. Co ge Hriĳ wſſedni ?

Ŧdp. Ge menſſe Dbraĳeĳi Boha.

Ŧtáz. Co nám ſtodi Hriĳ ſmrteĳni ?

Ŧdp. Zbawuge Duſſu ſweho Žiwota, to geſt Mi-
loſti boĳſteg a zabiga gu.

Ŧtáz. Kde idu Luĳe pre Hriĳ ſmrteĳni ?

Ŧdp. Do Pekla.

Ŧtáz. A pre hriĳ wſſedni ?

Ŧdp. Do Dſiſtca.

Ŧtáz. Co ſiĳa, a ſpuſobugu Hriĳi wſſedne ?

Ŧdp. Miloſt boĳſtu umeĳſſugu, a pomali k waſſim
a taĳſſim Hriĳom pritahugu.

Ŧtáz. Gake ſu rozliĳne Spoſobi Hriĳow ?

Ŧdp. Rozliĳne Spoſobi Hriĳow ſu:

1. Sedem hlawnich Hriĳow.

2. Dewat cudĳich Hriĳow.

3. Sſeſt Hriĳow proti Duchu ſwatemu.

4. Eſtiri Hriĳi do Neba wolagice.

Ŧtáz. Ktere ſu ſedem hlawnie Hriĳi ?

Ŧdp. 1. Piĳa. 2. Lakomſtwi. 3. Emiſtwo. 4. Zá-
wiſt. 5. Dĳerſtwi. 6. Hüew. 7. Leniwost w
Ŧluĳbách boĳich.

Ŧtáz. Preĳo ſa tito Hriĳi wolagu hlawnie ?

Ŧdp. Nebo gedenĳáĳbi z ſiĳich ge gaĳĳto Hlawe a
Prámeĳi mnoĳich inich ktere z ſiĳich pochábĳagu.

Ŧtáz. Ktere ſu cudĳe Hriĳi ?

Ŧdp. 1. K Hriĳu radit. 2. Snim ſázat hreſſit. 3.

Snich Hrichom privolit. 4. Snich k Hrichu poznuat. 5. Hrich inich chwalit. 6. Pri Hrichu mlkat. 7. Hrichi ne trestat. 8. Z nich uzitel brat 9. Hrichi zastawat.

Dotaz. Prečo sa tito Hrichi wolagu cudze?

Odp. Nebo ne len sám ctowel sa gich dopuffca, ale ini, kdiz wssak inich k timto privadza, aneb dopomaha, i on Hrichow tich ucastni biva.

Dotaz. Ktere su Hrichi proti Duchu swatemu?

Odp. 1. Spowazliwe proti Milosrdenstwu bozimu hressit. 2. Nad Milosrdenstwim bozim zuset. 3. Poznateg krestansteg Prawe odporowat. 4. Bliznemu swemu Milost bozsku neprát, a zawidet. 5. Naproti dobremu a spasitebnemu Napominaui Serdca zatwrdliwe, a neustupne mat. 6. W Nelegicnosti s Predsewzetim zetrawat.

Dotaz. Prečo sa wolagu tito Hrichi proti Duchu swatemu?

Odp. Nebo bogugu proti Dobrotivosti, a Milosti bozskog, ktera sa Duchu swatemu obwzlastne priwlasnuje.

Dotaz. Prečo sa poweda o Hrichow tich, ze ani na tim, ani na druhim Swete nebudu, aneb aspon welni kasto odpustene?

Odp. Nebo obicagne w tich, zwikli Prostredki Spaseňa zapowrhugu, a w Hrichow zemiragu.

Dotaz. Ktere su Hrichi do Neba wolagice?

Odp. Nasledugice stiri: 1. Dobrowolne Mordarstwi. 2. Hrich sodomski 3. Utistani a Sužowani Wdow, Širot, a Chudobnich. 4. Zadržani: aneb Ugimanii zasluženeg Mzdi Delnikow.

Dotaz. Prečo sa wolagu do Neba wolagice Hrichi?

Odp. Pre gegich weliku Zlost, ktera Pomstwu bozsku z Nebe zwolawa, gať čitat ge w Pisme swatim.

Kapitola II.

D Dobrem, aneb Ěnosti.

Dtáz. Co ge Dobre ?

Odp. Co sa s božšim Zákonem zrownawa.

Dtáz. Co sa zrownawa s božšim Zákonem ?

Odp. Křesťanstě Ěnosti, a dobre Škuffi.

Dtáz. Co ge Ěnost křesťanstě ?

Odp. Náchilnost zwikla, wedla kterež, to sa ze Zákonem Gežišsa Křista zrownawa snadno poznawame, a pilno wikonawame.

Dtáz. Co rozumíš štrž tu Nachilnost ?

Odp. Wnitřne Šnuři, aneb Wábeři k Dobremu.

Dtáz. Kolkonasobne su Ěnosti ?

Odp. Dwognasobne: Božšte, a mrarne.

Dtáz. Ktere su Ěnosti božšte ?

Odp. Wira, Nářeg, a Lářsa.

Pomerk. Co ge Wira, — Nářeg, — Lářsa ?

— Přečo máme wřit, ufat, milowat ?

Powěbeno ge na swem Miste wisseř.

Dtáz. Přečo sa wolagu teto tri Ěnosti božšte ?

Odp. Přečo, nebo zrowna k Bohu wedu, a Bohu magu Základ.

Dtáz. Geli Ělowek powinnen w tichě Ěnostach sa cwitiť ?

Odp. Dwšsem powinnen.

Dtáz. Kedi obzlařšně ge powinnen seba w tichě Ěnostach cwitiť ?

Odp. 1) Šaknadle k Užiwášu Rozumu přichábza.

2) Často we swem Žiwote. 3) W řař Bohu-řeňi proti timě Ěnostam. 4) Kdiž k nekteřeg Šwátěřti přistupugeme, a naposledi w Nebezpečnosti Žiwota, a na šmrtebelneg Posteli.

Nota. Šposob Ěwiceňa tichě Ěnosti naležneš nižeg.

Otáz. Co su mravne Čnosti?

Odp. Mravne Čnosti su ti, strz ktere Mravi Krestana tak ribene bivagu, je sa Bohu luba.

Otáz. Kolko ge takowich Čnosti?

Odp. Mravne Čnosti hlavne su štiri: Spaternost, Mirnost, Sprawedliwost, a Udatnost.

Otáz. Co ge Spaternost?

Odp. Spaternost ge ona Čnost, ktera nás uči, to w každem Zaugimańu gaž chwalitebnie konat a toho gaž ohawneho sa wzdalawat mame.

Otáz. Co ge Mirnost?

Odp. Mirnost ge ona Čnost, strz kteru sloweł w Pozimańu časnich Weci ribeni biva.

Otáz. Co ge Sprawedliwost?

Odp. Sprawedliwost ge ona Čnost, ktera naklonuge sloweła, abi každemu stale, a wźdicki dawal, co gemu poble Prawdi prisluha.

Otáz. Co ge Udatnost?

Odp. Udatnost ge ona Čnost, s kteru sloweł stali biva učineni w tom to sebe dobreho umiril. hotowi sme gakekolweł Zastosti, Nebezpečenstwa, samu take Smrt zapowrhnut.

Otáz. Prečo sa naziwagu hlavne Čnosti?

Odp. Preto: je bez tichto ine obstat nemožu.

Otáz. Ktere su Čnosti sedem hlawnim Hrichom na odpor postawene?

Odp. Nasledugice: 1. Pokora. 2. Štedrost. 3. Čistota. 4. Lásťa. 5. Mirnost. 6. Trpezliwost. 7. Horliwost w Dobrem.

Otáz. Co esse wiceg ku krestanstweg Sprawedelnosti prisluha?

Odp. Dne Powinnosti, ktere Geziš Kristus obzlasťte poručil.

Otáz. Ktere su teto Powinnosti?

Odp. 1. Predke Království Bože, a Spravedlnost
most geho hledat.

2. Sebe sameho zapírat.

3. Kříž svog nosit.

4. Krista nasledowet.

5. Tichim, a pokornim bit.

6. Nepratelow milowat, tim dobre čikit, kteri
nás nenawida, za tich sa modlit, kteri nám
ubližugu, a nás prenasledugu.

Otáz. Co přisluha esše k Spravedlnosti křesťanstve ?

Odp. Dne osem znamenite Čnosti, pre ktere Kři-
stus člověka blahoslawil.

Otáz. Ktere su ti Čnosti — — ?

Odp. Nasledugice:

1. Blahoslaweni su chudobni Duchom, nebo ge-
gich ge Království nebeske.

2. Blahoslaweni su Tichi, nebo oni Zemu wlad-
nut budu.

3. Blahoslaweni, kteri kwila. nebo oni pote-
sseni budu.

4. Blahoslaweni, kteri lačnegu, a žíznegu Spra-
wedelnost, nebo oni nasiceni budu.

5. Blahoslaweni Milosrdni, nebo oni Milo-
denství dogdu.

6. Blahoslaweni čisteho Srdca, nebo oni Boha
widet budu.

7. Blahoslaweni Pokogni, nebo oni Sinowe
boži nazwani budu.

8. Blahoslaweni, kteri Protivenství trpa pre
Sprawedelnost nebo gegich gest Království nebeske.

Kapitola III.

Dobrich Skutky.

Otáz. Co su dobre Skutki ?

Odp. Dobre Skutki su učinili Bohu mile, a človeku zaslužile.

Qtáz. Suli dobre Skutki k Spaseņu potrebne?

Odp. Su ovšem: neb Bira bez dobrich Skutkow ge mrtwa a každi Strom kteri Dwoce nenese bude wirubani a do Dhña uvrženi, gať sam Kristus uči.

Qtáz. Co zasluhugeme skrz dobre Skutki?

Odp. Rozlične Milosti, časne i večne Odplati, ktere Boh ze sameg čireg Milosti prislubil tim kteri dobre čina.

Qtáz. Mož li človek ze sweg vlasneg Moci neče dobreho činit?

Odp. Ze sweg vlasneg Moci nemože nist dobreho činit, čo bi k Spaseņu služilo.

Qtáz. Co teda ge k tomu potrebno, abi naše Skutki zaslužne boli?

Odp. Musá čonane bit w Stawe Milosti, dobrowolaňe, a pr Boha.

Qtáz. Ktere su nagobzlasťnegsse dobre Skutki?

Odp. Modlitba, Post a Almužna.

Qtáz. Prečo sa wolagu nagobzlasťnegsse?

Odp. Nebo človek dobre, a zaslužile može učinena bit i pod geben tichto Skutkow prinaleži.

Qtáz. Co sa rozumí skrz Modlitbu?

Odp. Skrz Modlitbu rozumí sa wsečekto pobožne Čwiteňi s kterim Boh, a geho Čwati čteni bhwagu.

Qtáz. Co sa rozumí skrz Post?

Odp. Skrz Post rozumegu sa nelen Posti od Cirkwi uložene, aneb dobrowolne prigate, ale wsečekne Skutki Pokaňa, a sebe od Hriču Zdržowaňi.

Qtáz. Co sa rozumí skrz Almužnu?

Odp. Skrz Almužnu rozumá sa wsečekne skutki Milosrdenstwa čelesne, i duchowne.

Dotáz. Ktere su telesne skutki Milosrdenstwa?

Odp. Sedem nasledugice:

1. Lačnich krmít.
2. Žižniwich napagat.
3. Pocestnich do Hospodi prigmat.
4. Nahich zavívat.
5. Nemocnich nastimowat.
6. Waznow wikupowat.
7. Mrtwich pochowawat.

Dotáz. Ktere su duchowne skutki Milosrdenstwa?

Odp. Tež sedem:

1. Hrišnikow trestat.
2. Neučnich wiučowat.
3. Pochibugicim dobre rabit.
4. Smutnich tessít.
5. Nepravost s Terpezliwostu znassat.
6. Tim, kteri nam ubližugu, wbačne odpusttat.
7. Za Žiwich i Mrtwich Boha prosít.

Dotáz. Ktere su Ewangelické Radi?

Odp. Dobromolna Chudoba. Wečna čistota. Ustawič-
na Posluffnost pod gednim duchownim Wrečnim.

Dotáz. Prečo sa wolagu Radi Ewangelické?

Odp. Preto, že negsu od Krista žadnemu prikazane
ale len radene.

S f e s t á S t r a n a .

D s t i r o c h p o s l e d n i c h W e c a c h .

§. I.

D S m r t i .

Dotáz. Kolko ge poslednich Weci každeho čloweka?

Odp. Štiri: Smrt, Sud, Peklo, Nebo.

Stáz. Co ge Smrt ?

Odp. Smrt ge Rozlučení Dussi od Těla.

Stáz. Zemreli každi Člowek ?

Odp. S owšsem zemre podle Doswěčení neomilneg Prawdi Pisma swateho.

Stáz. Odkud ge to, že každi Člowek zemre ?

Odp. Adam strz Hrieh na wšsečich Potomkoch swich Smrt pritahnul.

Stáz. W kteri čas, a na gaki Spusob zemre Člowek ?

Odp.. Čas, a Spusob Smrti ge nam neznami.

Stáz. Ked ani Čas, ani Spusob Smrti neznamo, čo máme činit ?

Odp. K Smrti wjdicki hotowí bit.

Stáz. Gaka ge Smrt Sprawodliwých ?

Odp. Blahoslawena.

Stáz. Prečo ge Smrt Sprawodliwých blahoslawena ?

Odp. Nebo do Žiwota, a Blahoslawenstwu wěčneho webe.

Stáz. Gaka ge Smrt Zlich ?

Odp. Nagnešstastnegssa.

Stáz. rečo ge nagnešstastnegssa ?

Odp. Nebo do Zatraceňa wěčneho, a Prcpasti pekelneg urrhuge.

Stáz. Gať zemira Člowek či podle Těla, či podle Dussi ?

Odp. Podle Těla.

Stáz. A podle Dussi zemreli ?

Odp. Ne zemre: nebo Dussa ge nesmrtešlna.

Stáz. Kdiž člowek zemre, čo bude s Tělom geho ?

Odp. Na Prach sa obrati

Stáz. Čili wšsak wstane neketí z Mrtwých ?

Odp. Wstane: na sudni Den.

§. II.

D S u d u.

Dotáz. Co otekwawa Ćloweka po Smrti?

Odp. Sud Boži.

Dotáz. Prečo bude Ćloweĥ suden po Smrti?

Odp. Ubi prigal podle Zasluch swich dobre aneb zle.

Dotáz. Kdo bude tedi Ćloweka sudit?

Odp. Geziš Kristus.

Dotáz. Kolkorazi bude sudit?

Odp. Dwarazi: Ráz pri Smrti, druhiraz pri poslednim Sude.

Dotáz. Gaĥo bude sudit?

Odp. Podle Misleneĥ, Ćlow a Ćkutkow, dobre obplati, a zle potresce.

Dotáz. Kde biva Duša pri Smrti odsudena?

Odp. Unebo do Dřistca, anebo do Pekla, anebo do Neba prigata.

Dotáz. Kteri Ćlud bimagu do Dřistca odsuĥeni?

Odp. Kteri w Hrichach powšsebnych zemiragu, aneb za smrteĥlne Sprawedĥivosti božšteg Zadošt w Žiwote swem neuĥiniti.

Dotáz. Možemeli tim Duffam, ktere su w Dřistci na Pomoci bit?

Odp. Možeme: 1. U obzlasťtne strž Dbetu swáteĥ Mše. 2. Ćkrž Modlitbu. 3. Ćkrž ine dobre Ćkutki.

Dotáz. Ćmeli powinni Duffam w Dřistci pomahat?

Odp. Duffam w Dřistci pozustawagicim powinni sme pomahat; Ćsťi, Rodičom paĥ a Dobrodincom pomahat nĥ len Ćsťa ale Wdaĥnost nās zawazuje.

Dotáz. Pri Sude poslednem kde biva Ćloweĥ i s Ćlem i s Duffu odsuĥeni?

Odp. Unebo do Pekla, anebo do Neba.

§. III.

D P e k l e.

Otáz. Co ge Peklo?

Odp. Misto, kde se Zatraceni večne muča.

Otáz. Kteri Lude prichadzagu do Pekla?

Odp. Kteri w Hrichu smrtebnem zemiragu.

Otáz. Co musa trpet Zatraceni w Pekle?

Odp. Swár bosku nikda newiða, a w Dhni pekelnem rozlične Muži trpa gať podle Tela, tať podle Dussi.

Otáz. Gať dlugo budu' teto Muži trpet?

Odp. Na večne Weki.

§. IV.

D N e b e.

Otáz. Co ge Nebo?

Odp. Swateg Trogici, Anđelow, a Wivoleni-h bo-
žich Pribitek.

Otáz. Kteri Lude prichadzagu do Neba?

Odp. Ti, kteri w Milosti božsteg zemiragu, i za spa-
chane Hrichi Sprawedlnosti božsteg dosti učinili.

Otáz. Gať dlugo budu Wivoleni w Nebe?

Odp. Na večne Weki, s Bohem budu se radowat.

Otáz. W čom zaleža Radosti Swatich w Nebe?

Odp. We Wídeňu Swari božsteg, a w Užíwaňu Bo-
ha, i w Hognosti Rozkošech, ktere aňi Dko
newídelo, aňi Ucho neslichalo, aňi do Srdca člo-
weka newstupilo.

Starostliwi budte, abiste strze dobre Skutki iste Po-
wolaňi swe, a Wivoleni číňili — nebo tať hogne u-
delene wám bude Wchádzañi do večneho Kralowstwa
Pána nasseho, a Spasitele Gežíssa Krista.

Krátká ranna a večerna.

Modlitba

obzvláštne pre kresťaku domacu Čeladku.

Napomnuti

Predstavenich a Hospodarom.

Mnoho záleži na tom, a Rodičove, Hospodari, a wšeci, ktorí su inim prestaveni, swe Dítka, swu Čeladku, swich Poddanich k Naučenju kresťanstemu mali. Nebo ista ge Prawda, že mnoho z týchto w Newedomosti Náboženstwa, a w Newedomosti Učenia dobrých kresťanských Mrawow zostawagu, gako tež Prawea ge že takoweto Učenia welike ma Společenstwo i s timi Ľnostami, ktoré Rodičove, Hospodari, Wrchňi budto na Dítkach, budto Čeladce, anebo na Poddanich žadagu. — Na Misto takehoto duchowneho Napomenuta, ktoré poblužni su Rodičove Dítkam, Hospodari Čeladce, Wrchňi swim Poddanim dat, widi sa bit nagsucegšá Wec Modlitba dobre sporadana ranna, a večerna oc. Z toho Dhledu za dobre sa našlo Knizce tegto pridat Modlitbu tuto rannu, a večernu garkžo obzvláštnu domacu Pobožnost na Spuseb Litanii sporadanu.

Ranna Modlitba.

Otče náš oc. — Zdravas Maria oc.

O mog Bože pred ktereho Dblitagom ga mizerni člowek Zeme žiw sem, pred tebu na Kolena mege padam, a tebe Bohu Stworitelowi memu naghlsšsu Poklonu činim! — že wšeckimi swatimi Andelmi a

Wiwolenimi. Poklonu tebe čuim, gašo ti nekdi Geziš
 Kristus Poklonu tišil, ano š nim sa tebe klanám nag-
 wišša, nestworena, večna, wšsewedomá, wšsemohuca,
 nagdobrotiwegšša, nekonečneg Dočonal sti Witnost! te-
 ba gediní Wože we troch Šsobach, Štworitela, a Mi-
 ditela wšsech Weci, Šdplatitela Dobrič, a Pomštite-
 la Šlich, — tebe trogi w Šsobach gediní, nekonečni
 Wože ctim, čwalm, požehnam!

Čakugem tebe za wšsečo, čokolweš Dobreho ge-
 nebo to gediše od teba pacháďza. Šbzlastše ale čaku-
 gem tebe, že teba znat, tebe služít, a tebe milowat
 možem; nebo toto ge mega nagwišša Šhodnost, toto
 ge moge nagwatšše Šstasti tebe sa lubít, tebe služít,
 tebe milowat. Nagdobrotiwegšši Wože čakugem tebe!

Šlubugem pewno mog Wože, že každeho Šrichu
 nelcn častkeho, ale wšsedneho čhráňít sa budem, že ne-
 len Šrichu nekteremu primolit nechcem, ale aši na
 Šolko na mne štát bud. Šrich žaden dopuštít nechcem
 čcem sa tež Priležitosti Šrichow čhráňít, a obwzlastše
 še wteragšše moge Šhibi, a ine, máne ž predššleg
 Škusenosti žnáme, napravít Šane ušel mi š tomu
 twu šwatu Milost!

Šrownawam Wol. mogu š twu Wolu božštu mog
 Wože! čcem ž twič ruš otcowšlich prigat wčakne, a
 poniženim Šrdcom, gednučáďdu, ačkolweš odpornu Pri-
 hodu čcem gu prigat, a žnassat žiwu Wiru, ž Udat-
 nostu, Duwernostu w tweg božšteg Špaternosti, čcem
 žnassat š dočonalu naproti tebe Šhoddanost. Ši ší mog
 Boh, a mog Šán, štán se Wola twa!

Šbetugem tebe mog Wože wšsečki moge Šššlenti,
 Reči, Škutki š tweg watššeg Šti, a Šwále. Nečcem
 štrže to nečo ineho hledat, gediné abi sem sa tebe lu-
 bit, twe Šudi božšte ctít, a twu nagšwategššu Wolu
 plňít mohel Preto tež čcem mog Šiwot, moge Šráž-

te, moge Ustosti, a naposledi i mogu Smrt spogit s
nagswatęgssimi Zasluchami Gezissa Krista, a s geho
bozssim Umislom, tak nech se stane wsecko, gako Sin
bozi chce, a s gakim on žada! Gezissi twog swati
Umisel nech ge mog i wwil, i wzdicki;

Poddawam wssेमohuci, a wssेमedomi Boze mog
Wtip, a Rozum Zgoweņu twemu bozssemu, a Učęnu
twęg swateg katolicęg Cirkwi; podawam i Wolu twe-
mu bozssemu Príkazaņu. S nepochibna Mudrost, a
Pravda bozssa, werim tebe!

Wssecku Nadęg mogu slladam w twich o Gezissi
Sinu bozi, a Spasiteli! Zasluchah, a w twem Zaslus-
choh a w twem Zaslubeņu. Gezissi w tebe duffam; Mog
Bozel. teba gedine milugem, teba gedine žadam,

Čassi twęg o Boze, abi sem sa tebe wiceg lubit
mohei, abi sem učastni bol každeg Dbeti, ktera sa či-
ni pri Wssi swateg, žadam učastni bit wseckich Učęn-
kow dobrich, ktere sa w Cirkwi krestansęg wkonawa-
gu, žadam učastni bit wseckich swatich Dpustkow,
kterekolwek sa dnes Bericim udelugu, a ktere ga wwil
za Duffe werne umlich, obzlastne mogich Rodikow,
Dobrodincow, gako tež i k Potesseņu wseckich Nemec-
nich, w Cuzęņu, w Potrebach postawenich strz Gezisse
Krista tebe obetugem. Dte z Uba Boze smilug se-
nad nami!

Swata Maria Matko Boza! swati Patrone mog
ktereho Meno od Krstu swateho nosim, vrodugte za
mna! Ubel Bozi Strazce ochranug mna! abi sem
Deň tento k Potesseņu Boha meho strawil, gakobi
bol posledni Žiwota meho. — Wsseci Swati Bozi,
prosti za mna! Gezissi Kriste požehnať mna!

Dte náš oc. Zdrawaš Mariac. Werim w Boha oc.

Verim w Boha meho, garkž nŕže na listu 68.

Wečerna Modlitba.

Otče náš jc. — Zdravas Maria jc.

O Bože! wšeho Dobrego Darce, Diki tobe wzda-
wam! — Tento dniesni Den, tento mog Žiwot wŕ-
lagŕi, twa nademnu Spaternost otcowŕa, twa boŕa
Milost, twoga semnu Trpezliwost, gednakažda dobra
Wec, ktereg sem učasni, gednokažde Zleho odemna
Odwrateŕi, od ktereho dneš a kedi kolwŕk sem wŕlOBO-
deni bol, wŕŕečo ge to twoge uaproti mŕne Dobrodeŕi
Mog Bože! defugem tebe za to wŕŕečo ŕrz Gežiŕŕa
Kriŕta.

O Pane! proŕim ŕa, rač odpuŕtit, čo sem ŕrz zle
Wŕŕenki, Kečŕ, Skutki, Spuŕŕŕŕni Dobrego proti te-
be zhreŕŕil, a pochibil, — Milosrdni, a wŕŕni dobro-
tiwi Pane odpuŕt moge Wŕinni!

Uch lutugem mog Bože, že sem ga ŕrže mogu na-
proti tebe Newdečnost, Nepoŕŕuŕŕnost, Newernost teba
Stworitele meho Pána, a nagwiŕŕe moge Dobre, kte-
reho sem maŕ nadewŕŕečo milowat, obrazil, že sem ŕa
pred Dŕima twimi tweg Miloŕŕi pozbawil, zoŕŕŕiwil,
že sem tebe dowŕŕilka tak ohawŕne ŕluzil. Uch mog Bo-
že luto mi ge toho!

Nenamwidim, a w Oŕŕŕiwosti mám wŕŕeči moge
Grichi, nebo ti tež mog Bože gich nenawidŕš. **O** ked
bi sem učiŕit mohel, abi ŕa nikdi neboli ŕtali, o ked
bi sem gich zniwočit mohel! o ked bi som to wŕŕečo
winahradit mohel, čo sem Dobrego kedi zameŕŕat! —
Na Zadoŕŕučineŕi, a Winahradeŕi wŕŕeho toho prigmi
o Bože! nekonečne Zásluhi Gežiŕŕa Kriŕta! ktere ga

tebe obetujem Otce nebesi strz Gežissa Krista, smilug se nad námi!

Wssecki moge Misslenki, wssecke Utrpnosti, mog ži wot. a mogu Smrt, obzlastně ale noeni tento odpowineš spogugem gá wčil, a na Weki s prebrahim Umislom Gežissa Krista, s geho nekonečnimi Zasluchami obnowugem Predsewzeti moge, nikdi na Weki wiceg šehressit, každeg k Hrichu Prinalezitosti sa chrañit a obzlastně w zagregssi Den teba mog Bože tim horliwegssseg milowat, tim nedbanliwegssi sem predešle bol Gežissi Kriste pridag k tomu twu swatu Milost!

Preblahoslawena Panna spolu i Matka Boža Maria! swati mog Anbel Strazce, swati N. kterebo Me-
no mám od Krstu swateho, proste u Boha za mna a obzlastně za tich, kteri suad w tegto Noci na Wečnost sa oddiragu, Wsseci swati Anbeli, kteri ste k Strazi Mesta toho, urid ni, orodugte za mña! — Wsseci Swati Boži, ochranugte wás, a prosteza nás.
Páne! udel i Dussam zem elich twich Wericich Dp-
počinek wečni! a Gežiš Kristus — nebeste to, a weča-
ne Swetlo ať gim switi.

Štutek Wiri.

Werim w Boha meho žiweho, opravdiweho, dobrich Doplátitele, a zlich Drestitele, sprawedliweho; w gednem Božstwí a w trech Dsobach postaweneho: totižto w Boha Otce, w Boha Sina, w Boha Ducha swateho. Werim že Sin Boži z Ducha swateho se počal. z Panni Marie narobil; pro nás, a pro nasse Epa-
señi Klowekem zůstal; na Dreme Křiži horku Smrt podstupil; a w Prewelbneg Oltarneg Swatosti pod spůsobom Chleba z Božstwim a Člowečenstwim prito-
mni gest. Werim take Nesmrtebnost Duse; Muž pe-

čelních, a Kralowstwí Nebestého Wečnost. Rowním spůsobom, že b. z. Zaslubh Kristowich žaden biti nemuže Werim tež wšsečko giňe, co Pan Kristus učil, a weriti poručil Apostolowe obhlassowali, a Cirkew swata Křimsta Katolická weri, a wachowawa: w teg samospasitedlneg Wíre žadam žiw biti, a umřiti. A to wšsečko preto werim: neb si to ti o Bože mug zgeřwil, řteri si sam w sebe nezřkončena Mudrost, a řieomilna Prawda: řteri preto pakožto wšse wedoma Muđrost aňi řlamam biti, aňi gařožto weřna Prawda řlamati nemožeř.

Šřuteř Nadege.

Duffam o milostiwí Bože mug w twem neshřončenem Milosřdenstwí, a w zászuhách Křista Geřisse, že mne odpustiř wšsecke řřichí ceľeho řiwota meho, a že me dář řiwot weřni: wšsecki Lásři, a Milosřři užitečne, a potrebne řu obsahnuti Kralowstwí Nebestého, co giřno wšsečko dobre preto dobre uffam, nrbo si ti, o do brořiwí Bože mug! přisřibil, řteri si wšsemohuci, milosřdni, weřni, a řtali we wipřšieňi řlibum twich.

Šřuteř Lásři.

Milugem tebe i o neglašřawegřři Bože mog: Dobřota neshřončena! nadeřšsečko řřworeňi, ř řeľeho řřrdca meho, z ceľeg Duffi a řili meř: a to řice pro to wniternu a nezřkončenu Dobřotu, pro řřtru o nagdobřotiwegřři Bože! wšseľho Milowáňi si hoden. D řřbichy tebe řař dořonale milowati mohel, gař tebe milugu a na weři milowati budu wšseci řřndeli, a Bľahosřlaweřne w Nebe, řu řřterich hřřřliweg Lásře přisřpogugem Lásřu mu nedořonalu, a tebe gu obetugem. A ponewač tebe o Bože mug! milugem: milugem řaře i Bľiřřnich

mogich pro tebe: nebo ti si přikázal, aby sme gich miloval; gednemu každemu preto wšsecko dobře gáť wěčne, take i časne, z Lássi tweg žada, a winšugem: z teg Příčini, kteri mne někdi obrazil, tim že Srdeca odpusttam; a kterich sem gá ebražil, od tich před Dblíckem twogim Dpustšeni žadam.

Skutek Litosti.

Wnewač pať tak horlime tebe milugem, o negdobrotiwegssi Bože mug! od teg Lássi pohnuati z ceheho Srdece mého lutugem za wšsecke Hriči moge wedome, i newedome, celho Žiwota mého; proto: že sem tebe, Boha mého, Dtea naglastawegssiho, neskončenu Dobrotu tak mnohokrate obrazil; odřikam, odpitam, w Dššlivossti mám wšsecke Hriči moge. D řdibich mohl učiniti, aby sem te někdi nebil obrazil! wčil pať silně šlbugem že pžatím z nagmenššim Hričom tebe obrazit něhcem. Posilniž mne o Bože mug! Š twu swátu Milostu w temte Předšewzeti mém, aby sem Šlib tento do uplneg Šmrți meg zachowati mohel. Poručám take do tweg swateg Špatrnosti Telo i Dussu mu; i wšsecko cokolweť mám, nech se stane we wšsech Příhodach twa swata Wule, obzlastne ale poručám tobe Šhodinu Šmrți meg, ktera buďto dnes, buďto řdokolweť na mne pripadne. Preto gá této Škutki w sobe zbudzugem, aby sem konci Žiwota mého potřebnich Šwátosti učastni biti mohl, gaťo i učastnim biti šredčne žadam. Popreg o Bože mug, Šina tweho na Křiži umiragiciho Šežíše Křista, a šrže Šrodowání boleštneg Marii Matki našseg, Amen.

Deto tri Čnosti na fratce taž sa.
spiwat možu:

1.

Werim wsečko pewne,
Co Boh zgewil,
A strž Cirkew swatu,
Werit poručil.

2.

A to preto werim,
Že prawdomlwni,
Gest Boh wečne mudri,
A ňeomilni.

3.

Dufám, že mi mug Boh,
Hrichi odpusti,
Milost swu udeli,
S Nebem ugisti.

4.

A preto dufam,
Neb Boh gest werni,
Mocni, milosrdni,
W swem Zaslibeni.

5.

S celim Srdcem meho
Boha milugem,
Nadewsečko gine,
S ňim se spogugem.

6.

Preto je ge w se'e
Sama Dobrota,
Neskončena Láska,
Večna Štedrota.

7.

3 tegto čisteg Láski,
Krisite. Gežissi!
Za Šrichi litugem,
Bože nagwissi!

8.

Ze sem te obrazil
Boha megeho,
Wšseho Mlłowáni
Naghodnegšsiho.

9.

Nte nechcem wiceg
Boha obrazit,
Než časne a wečne
Š nim sa spogit.

10.

Wulu Bože! mogu
Š twu spogugem,
Go Ši mne uridiss,
Zemu zwolugem.

11.

Zebe Bože Žiwot,
Y Šmrt poručam,
W Štešti, a Neštešti
Š tebu se zlučam.
